

שנה י"א

גליון מס' 517

פרשת מקץ

שבת חנוכה

ה'תשפ"ד

בית הנסות לתורה ולתפילה שטפנשט

כולל אברכים לעיון - פתוח
כולל אברכים לתורה - אח"כ
רחוב מורשל' 13 בני ברק

תלמוד תורה

"תורת אמת" שטפנשט

גני הילדים

כתות הת"ת

מכינה לשיבה קטנה כולל חסידות
הור"ר 36 אלעזר

בית הנסות

בית שטפנשט - גבעתיים

בבקר הצדיק משטפנשט

רח' רפ"ס 1 גבעתיים

כולל אברכים - בית מדרש מורשה
מרכז מתורגמים לעניינים

הנסות אורחים ואש"ל ברומניה

לכבוד אברכים ויחידים - ברומניה מראש
מתחם קבר האדמו"ר הראשון משטפנשט
רח' אליכנבא 2 ש"כ פאקורד יאשי - רומניה

מקוה טהרה

מפעל קהלת דפסחא

וקמחא דשכחא

עוד וסיוע למשפחות ברובות בימי
החגים ושלשלת נתיבות.

אור מרחוק

שעורי תורה ודרכי האמת - כנס חיוק
ועירי יהדות לעם שבשרות, בשרותות
גדולי המשפיעים ומכובדי הרבנים

הספריה התורנית ומנוחה

להנצחת יהדות רומניה
וזכר הצדיקים משטפנשט.

מכון תורני

"תורת אמת - שטפנשט"

להוצאת כתבי רבנות הקדושים
לבית שטפנשט - הור"ר - וזכמי רומניה.

מפעל האנציקלופדיה

לחכמי רומניה

מספרי האבות ויתן להשיג

במשדרי המוסדות:

אנציקלופדיה מלכות שבמכות בית הור"ר ב"ה

הרש"ק קורס - הור"ר
סג"ל מלכים - ניסן
עלי וכו'
ה"א עניי ברית מילה
ה"ב עניי חאלקה
ה"ג עניי בר מצוה
ה"ד עניי נישואין ומצוה טאגן
ה"ה עניי פרוין וקטניות לשרות הילד
ה"ו עניי - חרדי וליטונו
גבורי שר משיח - נגני שטפנשט עניינים
אלבום עם שני דיסקים

י"ל על ידי מוכן

"תורת אמת שטפנשט"

הצטרפו לקבלת הגליון כל שבוע

7172759@gmail.com

7172759

טלפון: 03-579-03-03

פקס: 03-616-5110

באר בשדה

גליון תורני מבית המדרש דקהל שטפנשט • מהנעשה ונשמע במוסדות שטפנשט

באר חפרה שרים

ילקוט מתורת רבותינו הקדושים זי"ע א"ע בפרשת השבוע

הכל מושג בהשגחה פרטית

ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חלם (מא. א) דרש רבינו הק' האדמו"ר מסאדיגורה זי"ע: יש קץ הימין וקץ הימים (ז"ח פ.א) ויש כ"ח עתים, י"ד עתים לטובה וי"ד לרעה (תיקון' תי' ס"ט קא) בזמן שהוא 'מקץ שנתים ימים' שהעולם מתנהג ח"ו ע"י 'קץ הימים' בהי"ד עתים לרעה, אז 'ופרעה חולם' מנסה היצ"ר לפתות האדם כי הכל במקרה ח"ו, ורוצה להכניס הכל בדרך הטבע כי בזמן ששולטים הי"ד עתים לטובה, אפי' פרעה מוכרח להודות שהכל בהשגחה פרטית, כמ"ש בחלום פרעה בשבע פרות הטובות ו'תרענה באחו' ומתרגמין 'באחוה', כי גם פרעה הודה שהוא באחוה באחדות אמיתית - בטובה. וכן בשבע השבלים הטובות נאמר 'עולות בקנה אחד' כי בעת הי"ד עתים לטובה שהנהגת העולם הוא בהתגלות אלקית, מוכרחים כולם להודות שהוא בהשגחה פרטית, רק בעת ששולטים הי"ד עתים לרעה, והיינו בשבע פרות הרעות שם לא מצינו שאמר פרעה 'ותרענה באחו', ורק יוסף הצדיק כששמע החלום אמר מיד 'חלום פרעה אחד הוא' כי גם חלום פרעה וכל החלום, כח פרעה וכל הקליפות, הכל אחד הוא, שגם הם אחדות אמיתית כמ"ש (נחמיה ט. ט) ואתה מחיה

אח כולם, כי גם כל הקליפות וכל אוה"ע הם יש להם חיות מהשי"ת וגם שם הוא אחדות אמיתית. זה שאמר יוסף 'חלום פרעה אחד הוא' גם הכח שלך הוא אחדות רק 'את אשר האלקים עושה' כשנמשך ההשתלשלות בעולם העשיה 'הגיד לפרעה' נמשך חיות גם לפרעה, אבל באמת חלום פרעה אחד הוא, גם כשיש לאומות העולם שליטה, והעולם מתנהג ב"ד עתים לרעה ח"ו, ג"כ 'אחד הוא' הכל בהשגחה פרטית, זהו עת לעשות לה' איהו זמן שבא לו לאדם צריך להשתדל לעשות לה', והיינו שיעבוד בו להשי"ת ושיאמין שהכל בהשגחה פרטית, ויבדוק בעצמו מפני מה הגיע לעת כזאת ישוב בתשובה שלימה.

(אמת ליעקב)

להתבונן תמיד בהתכלית והסוף

ויהי מקץ שנתים ימים (מא. א) כתב ברש"י: כתרגומו מוסף, וכל לשון קץ לשון סוף. דהנה אם איש ישראל רוצה לבוא להתעוררות, העיקר לחשוב התכלית מכל דבר, זהו 'סוף דבר' באם מתבונן לתכלית אז 'הכל נשמע' זוכה לשמוע בקול ה', זהו כל לשון קץ [מרמז על התעוררות], באם רוצים לבוא להתעוררות 'לשון סוף' יתבונן בהתכלית והסוף של כל דבר, ואז יזכה לשמוע בקול ה'.

(חלקת יהושע)

דרכי האמונה והבטחון

ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חלם (מא. א) מי שיש לו אמונה ובטחון באמת ישועתו ממזהרת לבא זאת, ועוד שכל הסומך באמת על הקב"ה הא גופא ממחר ומקרב ישועתו. כאשר הביא בספר 'אמרי פנחס' להרה"ק ר' פנחס מקאריץ זצ"ל בפרשתו בשם האור החיים 'הק' שכתב לבאר הפסוק 'ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חולם' שבמשך כל ב' השנים חלם פרעה מדי לילה חלום, אבל שכן החלום רק לאחר שנתים ימים חלם ולא שכחו. והקשה עליו הרה"ק מקאריץ כיון ששכח בכל יום החלום שחלם א"כ מה היתה תכלית החלומות שחלם במשך שנתים ימים? וכתב לבאר ע"פ מעשה מהבעש"ט הק' זצ"ל שפעם נסע בדרך עם תלמידו המגיד הרה"ק רבי מענדיל מברא זצ"ל וצמא המגיד מברא זי"ע למים, ואמר לו הבעש"ט אם יהיה לך בטחון אמיתי בהשי"ת אזי יזמין לך מים וכן עשה, ונדדמן להם גוי ושאל אותם הגוי אם מצאו סוסים שנאבדו ממנו כי הוא מבקש אותם ג' ימים ושאלוהו, אם יש מים בשרותו והשיב שיש לו ונתן למגיד מברא, מים לשתות והלך לו. ושאל המגיד להבעש"ט כיון שכל תכלית אבידת הסוסים מהגוי היתה בכדי שילך לחפשם ויבוא לכאן למעני לרות צמאוני א"כ למה הוא נוסע זה ג' ימים ולמה לא בא תיכף כאן והיינו צריך לחכות כמה ימים למים והשיב לו הבעש"ט זצ"ל באמת הקב"ה כבר הזמין לך המים לפני והשיב לו הבעש"ט זצ"ל באמת הקב"ה כבר הזמין לך המים לפני ג' ימים ובאם היה לך הבטחון האמיתי בהשי"ת שימלא לך כל צרכך היה הגוי בא מקודם אכן ברגע שהגעת למדת בטחון אמיתי, תיכף בא

"אני יוצא ומעניק להם מברכותיי"

לרגל יומא דהילולא של פועל הישועות

סבא קדישא

הרה"ק רבי ישראל מהוסיאטין זי"ע

הטמון בבית החיים העתיק בטבריה

תתקיים נסיעה רבתי לקברו

בליל שישי - אור לכ"ט כסלו, נר חמישי של חנוכה

היציאה הלוח	שיר השירים	גזרות טובות	היציאה חזור
בשעה 8:00 בערב מוקדי היציאה	בציון התנא האלוני רבי מאיר בעל הנס	אמירת תהלים ומעמד הישועות בציון בעל ההילולא	בשעה 12:00 בלילה

מוקדי היציאה:

ירושלים - רחוב שמואל הנביא 79 בתחנת האבן ליד מוסדות סדיגורה
בני ברק - מוסדות שטפנשט רחוב מרשל' 13
בית שמש - שדרות האמוראים/זכריה הנביא
אלעד - במסלול איסוף תחנות קו 280

הנסיעה במחיר סמלי של 8 ש"ח הלוח וחזור לנרשמים עד יום שני כ"ה כסלו

ההרשמה מראש חובה, במוסדות שטפנשט: 03-5790303

מקומות מיוחדים למשפחות בכל האוטובוסים

עולו ואתכנשו בגו האי הילולא דצדיקאי

מספר המקומות מוגבל

בידוד נשיד
יוש לקהל
התפארוך
בסמך לציון
הקדוש

הגוי ליתן לך מים ועל פי זה כתב הרה"ק רבי פנחס מקארץ הרי לנו יסוד גדול בענין אמונה ובטחון שהשית' מזמין לכל אחד למלא בקשתו הצריכה לו עוד קודם שיש לו בטחון, אלא שלפי גודל הבטחון כך המהרה הישועה לבא, וכן היה כאן אצל יוסף הצדיק שהישועה שלו כבר הזמין השית' תיכף שהתחיל פרעה לחלום החלומות אך החסרון היה בהמקבל, שמתחלה בטח יוסף בשר המשקים ונענש שיתעכב בבית האסורים עוד שתי שנים ולכן במשך ב' השנים הללו חלם פרעה ושכח חלומותיו אמנם הישועה היתה מוכנה ליוסף הצדיק בכל יום, ומיד כשהגיע לבטחון האמיתי שרצו ממנו מיד נגמרה גאולתו, והרי זה הדרכה לכל אדם הזקוק לישועה, שידע שאין די בזה שאומר בפיו שיש לו אמונה ובטחון בה' כי אם בלבו פנימה הוא סומך ובטח על איזה סיבה בטחון כזה לא יועיל לו אדרבה זה שסומך על הסיבה מרחיק ממנו הישועה רק כאשר הוא סומך ובטח על ה' באמת, אז ישועתו קרובה לבוא כי אין הקב"ה צריך לעזר או לעצות מן האדם שהרי בידו של הקב"ה לעזור באופן שאף הוא עצמו לא העלה על דעתו ולא חלם שעל ידי זה תבוא ישועתו וכמו ביוסף הצדיק שסיבת יציאתו מהבור היתה על ידי חלום שחלם פרעה שעל סיבה כזו כלל לא חשב יוסף הצדיק שעל ידה יצא מבית האסורים.

(תפארת למשה)

על הנעשה בבי"ד של מעלה

וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים (מא. כ) סיפר הרה"ק איש אלקים קדוש וברוך ממעזיב' זצלה"ה מעשה נוראה, כי בעיר אחת היה איש אחד אברך אב בחכמה ורך בשנים ירא אלקים בתכלית והוגה בתורה ולמגינת הלבבות הלך לעולמו בימי עלומיו, ועוד היה שם בעיר איש אחד זקן ובא בימים וכל ימיו לא מש מתוך אהלה של תורה ויהי ב"ד של מעלה ראה כי האברך הנ"ל מעירו אשר נפטר זה לא מכבר והנה הוא יושב בכבודו של עולם במעלה עליונה מאשר הוא עצמו אשר עלה השמימה במלאות שנותיו מלא וגדוש בתורה ועבודה. וישאל את הדיינים ושתקו ולא ידעו מה לענות, כי טען ואמר חלילה לך השופט כל הארץ לא יעשה משפט למה הוא אשר מילא כריסו בש"ס ופוסקים וגם בנסתר יגע את עצמו למה הוא בדרגא נחותה מהאברך אשר לא הספיק לשמש כל צרכו. אמנם אז הראו לו כי האברך דגן כל ימיו לא ראה פני השוק ולא מש מתוך אהלה של תורה ועבודה שבלב זו תפלה ואילו הוא הזקן לא מילא כל ימיו בתורה ועבודה רק גם במסחר שלח ידו, עדי כי עשו חשבון שעלו שנותיו של האברך הנ"ל שהקדיש כל ימיו לתורה ועבודה יותר מהזקן החסיד, ויביאו את הדבר לפני אלקים שופט צדק דייין אמת ענה הקב"ה ואמר הלא הדין מפורש בתורה"ק בסדר 'ויהי מקץ שנתים ימים' היינו בבוא הקץ-סוף אחר מות האדם, בא בחשבון ימיו ושנותיו אזי יוכל להיות כי גם שנותיו היינו כי כל שנותיו של האדם לו גם אם זקן הוא יהיו רק ימים למספר, כי מי ידע איזה יום מהימים אכן עבד ה' כראוי ויוכשר לעבודה, מה שא"כ אצל האברך שהקדיש כל ימיו ושנותיו לתורה ובזה בא לבי"ד של מעלה מלא וגדוש. וסרה תלונות האיש הזקן. ושלום על ישראל.

ברגע שהשכטים הבינו שחטאו מיד התחרטו ושבנו

וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו אָבֵל אֲשֶׁמִּים אָנַחְנוּ (מב. כא) כתב הרה"ק רבי שלמה מראדאמסק זצ"ל עה"פ

ו'יאמרו איש אל אחיו' שכל כ"ב שנה שמכרו את יוסף אחיהם לא עלתה על לבם כי עשו עוול בזה, ורק סברו כי עשו מצוה בזה, אך הקב"ה היה מסבב להם סיבות במצרים להבין שחטאו במכירת יוסף, כדי שיחזרו בתשובה כי באו לידי נסיון מדה כנגד מדה, כי לקח מאתם את שמעון ויאסור אותו לעיניהם, ואח"כ צוה להביא את בנימין, וכאשר הבינו הדבר, מיד התוודו על חטאתם באמרם 'אבל אשמים אנחנו על אחינו'.

(תפארת שלמה)

נוסח פתרון החלומות מוכיח שפתרנו אמת

וַנְּחַלְמָה חֲלוֹם בְּלִילָה אֶחָד אֲנִי וְהוּא (מא. יא) הנה לכאורה תיבת 'אני והוא' מיותרין, ונראה דבא להורות להגיד לפרעה איך יוסף מסוגל לפתרונות, כי הנה אפשר לקרא הכתוב 'ונחלמה חלום בלילה אחד' וגם אפשר לקרא הכתוב 'אחד אני והוא' דתיבת 'אחד' עולה לכאן ולכאן, דהיינו החלום היה 'בלילה אחד' וגם 'אחד אני והוא' דהיינו בסגנון אחד היו ב' החלומות, ועם כל זה לא פתר באופן אחד.

(אגרא דכלה)

מעט אוכל - מעיקרי התשובה

שְׁבוּ שְׁבוּ לָנוּ מַעַט אֹכֶל (מב. ב) שובו אם אתם רוצים לשוב בתשובה שלימה, לפני השית' תסגלו לעצמכם את המדה הזאת של 'מעט אוכל' לא להרבות באכילה.

(מין הסב"ק מרח"ן ז"ע)

עיקר הקדושה היא בשמירת העינים

וַיֹּאסֶר אֹתוֹ לְעֵינָיִם (מב. כד) הרמז בזה במעלות שמירת אות ברית קודש העיקר הוא ע"י שמירת העינים כמ"ש שם (לח. כא) 'הקדושה היא בעינים' פירוש הקדושה היא בעינים, זה ויאסר אותו אב"ק לעיניהם ע"י שמירת עינים.

(תפארת שלמה)

'אמר לעולמו די' - שלא יארכו עוד ימי הרעה וְאֶל שְׂדֵי יִתְּן לָכֶם רִחְמִים (מב. יד) איתא במדרש (תנחומא מקץ י) מי שאמר לשמים וארץ די יאמר ליסורי די. לפי שכשברא הקב"ה השמים והארץ היו נמתחים והולכים עד שאמר להם הקב"ה די, לפיכך כתיב 'ואל שדי'. וצריך להבין, הלא 'במאמרו ברא שחקים' ומה שייך שהיו נמתחין והולכים? גם מה שייך ענין שמים וארץ לענין יסורי יעקב?

אלא דאין כוונת המדרש באומרו שהיו נמתחים והולכים על גודל ורוחב העולם כפשוטו, רק הכוונה על המשך זמן קיום העולם, שהסתכל הקב"ה והעביר לפניו כל הדורות כדאיתא (ר"ה טז) כל באי עולם עוברין לפני כבני מרון, וראה איך שהדורות מתמעטים והולכים, דהיינו שדורות הראשונים יכירו וידעו ויאמינו כי ה' הוא האלהים בשמים ובארץ, ומלכותו בכל משלה והוא עילת העילות וסיבת הסיבות. אולם בדורות שאחריהם, תתמעט בהדרגה אמונת ה', וינתק לבם ח"ו מאביהם שבשמים, על כי כשל כח הסבל מרוב הצרות וכובד השעבוד, עד שבדור האחרון בעקבתא דמשיחא תחשך מאוד יור האמונה, וכמעט 'פסו' אמונים מבני אדם' (תהלים כ. א) ועל זמן זה שראה שיגיע העולם לדרגה כזו 'אמר לעולמו די' שלא יארכו עוד ימי הרעה, ויהיה 'קץ שם לחושך' (איוב כח. א) ויתגלה כבוד מלכותו ע"י ביאת גואל צדק בב"א. זה שאמר יעקב אבינו ע"ה 'מי שאמר לעולמו די' יען שראה כי באו בניו עד משבר וכח אין ללדה (מלכים ב יט. א) אמר די לחושך, כנזכר ותתגלה מלכות שמים כמו כן יאמר ליסורי די

אשר גם הם הגיעו לגדר זה שקשים מנשוא, ובא מועד לאמר די.

(אמת ליעקב - סאדיגורא)

עצה כנגד היצה"ר שמירת שבת

וַיִּטְבַּח טֶבַח וַיִּהְיֶה (מב. טז) כתב הרה"ק מביאלה זי"ע דאיתא בחז"ל (שם עה) שוחט משום מאי מחייב משום ציובע. איתא בשם 'היהודי הק' זצלה"ה לרמז על יצר הרע שמחויב משום 'ציובע'. זה וטבח טבח, השוחט דעלמא, היינו היצה"ר, העצה לזה היא ע"י שמירת ש"ק, אז יכולים להתגבר על היצה"ר, אמן.

(חלקת יהושע)

רמזי הפרשיות וישב מקץ ויגש

בשם הרה"ק רבי ברוך נ"ע ממעזיב' נאמר כי השבועות בהם קוראים את הפרשיות: וישב, מקץ, ויגש, שמתחילים ממחצית כסליו עד תחילת טבת, הם בבחינת: ראש השנה, יום הכפורים, וסוכות. והרמז לכך הוא בהפסרת וישב נאמר (עמוס ג. ו) 'אם יתקע שופר בעיר' זה רמז לראש השנה. בפרשת מקץ (מא. ט) 'את חטאי אני מזכיר היום' רמז ליום הכפורים. ובהפסרת ויגש (יחזקאל לו. יז) 'והיו לאחדים בידך' - רמז לארבעת המינים.

(בוצינא דנהורא)

כל הכסף שנצטבר אצל יוסף הצדיק מיועד לבני ישראל

כִּסְפָכֶם בָּא אֵלַי (מב. כז) וקשה איך נכתב בתורה דבר שאינו מן הנכון, שהרי באמת לא בא הכסף שלהם אליו? ונראה דהנה ידוע שיוסף ליקט כל הכסף כמו שאמר הכתוב 'וילקט יוסף את כל הכסף כו' וכוונתו היה ללקטם בשביל ישראל, כדאיתא בגמרא 'שלשה אוצרות הן' וכך אמר להם עבד יוסף 'כספכם בא אלי' רוצה לומר הלא כל הכסף הבא אלי מכל העולם הוא כספכם, הכל בשבילכם, ואם כן למה לי הכסף שלכם? רק שאמר להם בדרך חכמה שהם לא יבינו כוונתו.

(נועם אלימלך)

הוא מתוונים בדיון

אֲשֶׁר יִמְצָא אֹתוֹ מַעֲבִידֶיךָ וְנָתַתָּ וְגַם אָנַחְנוּ נִתְּנָה לְאֹדְנֵי לְעֵבְדִּים ויאמר גם עתה כדבריהם כן הוא אֲשֶׁר יִמְצָא אֹתוֹ יִתְּנָה לִי עֶבֶד וְאֶתֶּם תִּהְיוּ לִמִּים (מב. ט-ט) מפרשי התורה עמדו בזה להבין מה שאמר להם הרודף הממונה על ביתו של יוסף 'גם עתה כדבריהם כן הוא', והלוא הוא אמר אחרת ממה שהם אמרו (עין ברש"י ורמב"ן תוד) ואפשר לומר דהנה כאשר ראו השבטים דנעשה איזה עוולה מיד דנו את העברין במשפט קשה, כמו במעשה דיוסף הצדיק שהוציא דיבה עליהם שרצו לדנונו תיכף למיתה, אבל יוסף הצדיק שהוא המשביר לכל עם הארץ, וידע שצריכים לרחם בדיון, [וגם שלחו כמחול], זה מה שאמר 'גם עתה כדבריהם כן הוא' שגם עתה [אין] ועתה אלא תשובה' והיינו שגם עכשיו שאתם כבר מתחרטים ועושים תשובה על מכירת יוסף ובכל זאת אתם מתנהגים באותו דרך שהתנהגתם מקדמת דנא, ועדיין לא חזרתם בכם אלא תיכף אתם מוצאים משפט קשה על האדם. לא כן הוא דרך הישר! כי צריכים לרחם בדיון. וע"כ אמר השליח 'האיש אשר ימצא אתו יהיה לי עבד ואתם תהיו נקים'.

(מין הסב"ק מרח"ן ז"ע)

חנוכה

לוי' הקשה על כפילות הלשון של 'הנרות הללו' והפסיק באמצע בשבח ה' כ ה נ י' ? ונראה כי זה שנכתב שנית 'הנרות הללו קודש הם' הוא מוסב על נרות ונשמות

הכהנים דהכתוב (משלי כ. כז) 'נר ד' נשמת אדם' ובמה שאמר למעלה 'ע"י כהניך הקדושים' עליהם התכוין באמר 'הנרות הללו קודש הם', כי כן עיקר קדושת החנוכה ע"י הכהנים. ולכן כמו שהנרות הללו קדש הם, ואין לנו רשות להשתמש בהם אלא לראותם בלבד, ולקבל מהם שפע וקדושה, כן ק"ו שהנרות והאורות הכהנים והצדיקים 'קדש הם', ואין לנו רשות להשתמש בהם רק לראותם לבד, לקבל מהם יראה עלאה, ע"י הראיה בהם כמ"ש (דברים כח. י) 'וראו כל עמי הארץ כי שם ד' נקרא עליך ויראו ממך', פירוש על ידך יגיע להם היראה, כי הראיה והסתכלות בצדיקים הקדושים הללו, מועלת ליראת שמים.

(תפארת שלמה)

'שתכלה רגל מן השוק'

סיפר חסיד זקן נאמן מחסידי אלכסנדר שהרבי בעל 'שמח ישראל', בימי עלומיו כשהיה צעיר לימים היה עם אביו אצל רבינו הר"י נער הק' ז"ל וכאשר הביט אל מראהו אמר עליו הק' מרחיק: 'העלם הזה מראשו ועד רגליו כולו ראש הוא'. עכ"ה"ק, וזהו שנהיה לראש כי בימים הקדושים אנו מעוררים תחניות ורחמים ע"י ומתפללים שנהיה לראש, היינו שנהיה בבחינת כולו ראש עכ"ה. ולפי"ז י"ל ברמז 'עד שתכלה רגל מן השוק' שתבטל בחינת ה'רגל', כי ימי חנוכה מסוגל מאוד להתרומם ע"י האור הגנוז והטמון בנרות כידוע מה שכתב ה'בני יששכר' (מאמרי ססלו מאמר ב' אות ה"א) בשם 'הרוקח' (סימן רכ"ה) ובשם הקדוש רבי פינחס מקוריץ זי"ע דבכל ימי חנוכה מתגלה האור הגנוז מששת ימי בראשית. וזה הכונה 'מצוה', היינו בכח מצוה 'שתכלה רגל מן השוק' שעל ידי קדושת הנרות תכלה ותבטל בחינת הרגל היינו שהולכים אחר הרגל, בלי שכל, אלא נהיה בבחינת כולו ראש.

(חזו"ת ישרים)

הנרות הללו אנו מדליקין

"הנרות הללו אנו מדליקין וכו'" ע"י כהניך הקדושים וכו' הנרות הללו קדש הם ואין לנו רשות להשתמש בהם אלא לראותם בלבד". בס' 'קדושת

מי שאינו מדליק נר חנוכה אינו יודע תענוג מהו

מעשה ברבינו הק סגנון של ישראל מבארדיטשוב זצ"ל שפעם אחת פתח את דלת חדרו וראה חסידים יושבים ומשוחחים ביניהם בהתלהבות מרובה, ושאלם במה הם עוסקים, ומפני שעסקו בדברים של מה בכך בושו לספר אך כאשר שאל הרב עוד הפעם, הגידו לו: אחד מחברינו מתאר את רוב עשרו של הגראף פוטוצקי יופי ארמונו החדש ואת נפלאות שעשועיו ותענוגיו. 'פוטוצקי מדליק נר חנוכה?' שאלם רבינו הבארדיטשובער רב. לא! ענו כולם כאחד. אם כן הרי שהוא כלל אינו יודע מה הוא תענוג אמיתי.

'מהדרין' ו'מהדרין מן המהדרין'

סיפר ההחסיד המפורסם רב"צ אוסטרואווער ז"ל ששמע מהגה"ק בעל החידושי הרי"ם זצוקלה"ה שהסביר הענין שמצינו בחנוכה 'מהדרין' ו'מהדרין מן המהדרין' יותר מכלל המצוות הלא בכל מצוה קי"ל הדידור מצוה עד שליש. רק הענין הוא דהנה באמת שמן טמא היה מספיק לח' ימים, ורק שמן טהור הי' מספיק רק ליום א', ולבסוף דלק ח' ימים. ובאמת צ"ל הא קי"ל דטומאה הותרה בצבור וא"כ למה היה צורך בנס? אולם משום דעכ"פ 'הידור מצוה' יש יותר בשמן טהור וא"כ כל הנס היה מצד ההדור לזה יש במצוה הזה 'מהדרין' ו'מהדרין מן המהדרין'.

זאת חנוכה

עניני של יום זאת חנוכה בעבודת האדם

כתב הגה"ק ה'שם משמואל' זי"ע דהנה ההארות הגדולים שבחנוכה אין תכלית הכוונה על שמות ימים אלו בלבד, אלא שמהם ימשך לכל השנה. והנה כל שמיני הוא כולל מהשבעה שלפניו וכמ"ש הרמב"ן בשמיני עצרת, ויש לומר שיום השמיני זה באשר הוא כח כולל מהשבעה שלפניו הוא נעשה אמצעי להמשיך מהשבעה לכל ימות השנה, וזה הענין הוא בשהו כמו בשמיני עצרת, כך בשמיני של חנוכה, על כן נקרא בשם 'זאת חנוכה', והדברים נכונים למבין וישרים ומוצאי דעת.

וכעין זה כתב הרה"ק האמרי אמת' מגור זי"ע הנה ביום האחרון שנקרא 'זאת חנוכה' קורין בו פרשת 'בהעלותך', כי יום האחרון כולל כל הימים כמו שמצינו 'עצרת מאסף כל ימי החג' כן בחנוכה, ופרשת 'זאת חנוכה המזבח' גם כענין זה שמקמינ כתיב פרט הקרבת כל נשיא, ואחר כך הכלל. כמו כן בזאת חנוכה ועל ידי שהוא יום האחרון קשה עלינו הפרידה מהימים טובים לכן משאיר יותר הארה על כל השנה. ומתעורר נרות המנורה, והיינו שבזאת חנוכה עבודת האדם היא להמשיך קדושת חנוכה לכל השנה ויום זה יש בו חשיבות מיוחדת שניתן בו הכח שיוכלו ליקח ולהמשיך הארת וקדושת נרות חנוכה להאיר לנו כל השנה.

עניני יום 'זאת חנוכה'

קריאת זאת חנוכה להדגיש גדול וחשיבות היום, זאת ועוד, יום זה יש בו כח מיוחד שכל שערי שמים פתוחים, וכל יהודי יכול לפעול ביום זה למלא משאלות לבו וכבר אמר רבינו הרה"ק מרחיק זצ"ל 'מה' שצדיקים יכולים לפעול אצל הש"ת ברה"ה ויהי"כ יכול כל יהודי לפעול בזאת חנוכה!'

מושח ה'דריידל' - סביבון בזאת חנוכה

מסופר שפעם נכנס רבינו הרה"ק מרחיק זצ"ל אל הקלויז ב'זאת חנוכה' ומצא חבורות חסידים

המשך בעמוד 5

התיקון של חנוכה נמשך על כל השנה

בסעודה שלישית בשעת שתיית לחיים אמר רבינו כ"ק האדמו"ר ה'כנסת מרדכי' מסאדיגורא: השי"ת יעזור לישראל גמר טוב, שיהיה מהיום אך טוב לישראל וישועה האמיתית. חז"ל אמרו (מגילה יד.) 'זאת מכלל דאיכא אחרית', עפי"ז מובן הטעם לקריאת שם 'זאת חנוכה' שלא תאמר כי ביום האחרון של חנוכה נגמר כל ענין חנוכה ותיקונו, לכן אומרים 'זאת חנוכה', זאת הוא זכרון הנס, אבל איכא עוד אחרית, והוא התיקון של חנוכה שהוא נמשך על כל השנה. כי אנו למדין מחנוכה אשר תמיד ואפילו בחול יכולין להכניס קדושה ע"י התדבקות באור התורה ונר מצוה, אפילו בשעת עסק האדם במילי דעלמא. ועי"ז 'אמת מארץ תצמח' (תהלים פה. יב), יכולין להשיג גם נסיד ונפלאות שכל עת ערב ובוקר וכו', כי זוכין לבחינת 'גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך' (שם קיט. יח).

(כנסת מרדכי)

'זאת חנוכה' במשנתו של רבי צדוק הכהן זי"ע

הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זצ"ל כתב ב'פרי צדיק' (חנוכה אות כג) בזו"ל: ח' דחנוכה קורין 'זאת חנוכה', ואף שלא נזכר שם זה בראשונים מכל מקום כיון כן רוב ישראל בודאי יש לו מקום בדברי תורה. וגדולה מזו מצינו שזכרו בגמרא (היינו דאמרי אינשי) ונעשה מזה דברי תורה בש"ס, ושורש השם הוא על שם שקורין בו פרשת 'זאת חנוכה המזבח' ומסתמא יש לזה שייכות לקדושת היום, והאריך להסביר ענינו שחנוכה הוא חנוכה האור השוכן בלב ישראל, וסיים: ולכן קורין יום זה 'זאת חנוכה' שמורה שכבר נקבעו ונחקקו כל הקדושות בכל השבטים בלב ישראל. והוא כמפורש לעין שיתכן לומר לשון 'זאת' כמראה באצבע על חנוכה האור שבלב.

(פרי צדיק)

רמז להדלקת הנרות

בפסוק (במדבר יד. יט) סלח נא לעון העם הזה כגדל חסדך וכאשר נשאתה וגו' מרומם בראשי התבות חנוכה ובסופי התבות 'כגדל חסדך וכאשר' כמנין 'נר', וזהו כלפי נר ה' נשמת אדם (משלי כ. כז) שמכח הדלקת נרות, אלו הנשמות, שייך ענין סליחה ומחילה לעוונותינו, גם עד ימי החנוכה, ונוכל להיטיב בהם את החתימה שנחתמה בתחילת השנה.

(עקבי אבירים)

ויהי מקץ שְׁנָתִים יָמִים וּפְרָעָה הָלַם וְהָיָה עִמָּד על הַיָּאָר (מ. א. א.) אמר הרה"ק ה'כנסת מרדכי' בשם א"ז הרה"ק 'אור ישראל' מסאדיגורא זי"ע: א' בשבת חנוכה מזמנים ג' קדושות, קדושת שבת קודש - 'על כן ברח' את יום השבת ויקדשוה, קדושת ישראל - 'קדש ישראל לה' ראשית תבואתה' (ירמיה ב. א) קדושת חנוכה - 'הנרות הללו קודש הם' ע"כ. הרי שהג' קדושות הם כנגד תשובה תפילה וצדקה שבת הוא אותיות 'תשב' והוא כנגד תשובה, ישראל הם כנגד תפילה בחי' 'ואתם הדבקים בה' וגו' (דברים ד. ד) וחנוכה הוא צדקה תמכין דאורייתא, וקיום מצוות חנוכה שייכת היא גם למי שמתפרנס מן הצדקה משום פרסומי ניסא, שאפילו אין לו מה יאכל אלא מן הצדקה שואל ומוכר כסותו ולוקח שמן ונרות ומדליק. (רמב"ם פ"ד הל' חנוכה ה"ב) תה משום פרסומי ניסא, שרבים יאותו לאורו, נר איש וביתו, וכמו בצדקה שהיא בשנים.

וזהו 'מזוזה מימין ונר חנוכה משמאל' (שבת כב.) ובשאלות איתא 'ובעל הבית בטלית מצויצת באמצע', וגם בזה יש רמז לג' דברים אלו: מזוזה מימין כנגד תשובה, 'כי אורך ימים בימינה' (משלי ג. טז) ועל תשובה איתא בגמ' (יומא פא.) גדולה תשובה שמארכת שנותיו של אדם שנא' 'ובשוב רשע מרשעתו' וכו' וחייה. (יחזקאל יח. כז) ונר חנוכה משמאל כנגד צדקה, כי 'ובשמאלה עושר וכבוד' (משלי טז. ט) והיא בחי' צדקה. 'ובעל הבית בטלית מצויצת באמצע' - כנגד תפילה.

(כנסת מרדכי)

יזמין דנשמתא

מרן ה"אביר יעקב" - כ"ק האדמו"ר רבי אברהם יעקב מסדיגורה זצ"ל נסתלק לב"ע ה' טבת תשכ"א ומנו"כ בנחלת יצחק-ת"א

בהיותו בטוח כי בסוף יפתח לו הגבאי או מישוה מבני הבית. והנה נפתחה הדלת ע"י רבנו. היהודי, אשר לא ראה אף פעם את רבנו, ביקש להכנס אל "הרבי מסדיגורא", אלא שהרבי אמר לו שכעת אין אפשרות להכנס מאחר ואין אף גבאי או מי מבני הבית נוכח במקום. היהודי, שלא היה בטלן, תפס מיד את העניין ונרתע לאחוריו במבוכה, אולם הרבי הזמין להכנס והתנצל ואמר לו כי מעת פטירת הרבנית גדר לעצמו שלא להכניס אנשים בשעות בהם הגבאי לא נמצא כדי שלא יהיו שאלות של יחוד כאשר נשים ירצו להכנס ולבקש עצה או להתברך. ולשאלתו: מדוע לא אמר לו מיד שהוא הרבי? הפטיר ואמר: הרי שמואל הנביא נענש על אשר אמר "אנוכי ה'רואה"...

למען עזרה לזולת-מותר אפילו להכות על השולחן

סיפר הרה"ח ר' דוד רחובלס ע"ה, מחשובי חסידי באיאן, כי פ"א א' מידידיו, הרה"ח ר' נפתלי הערץ שכב חולה בביה"ח והרופאים עמדו לנתחו, והחולה התעקש כי בלי הסכמתו של רבנו לא יתן לעשות את הניתוח. שלח את ר"ד להתקשר לרבנו לשאלו ולבקש את הסכמתו לניתוח. רבנו מנע את עצמו, מטעם הכמס עימו, להסכים לניתוחים, ובירך את החולה בפרוש ו"א"ך שיעשו שיהיה בהצלחה". ר' דוד, בידעו כי החולה לא יסכים לניתוח בלא אישורו של רבנו, חזר ושאל בשנית את השאלה, ורבנו ענה כמקודם וכך נשנה הדבר ג"פ. לבסוף שכנע את החולה לערוך את הניתוח כשהוא מצויד בברכתו החמה של רבנו. כעבור כמה ימים, כאשר הופיע ר' דוד בבית רבנו הק' ואחרי שהתעניין בשלומו של החולה מיהר ר"ד להתנצל על ששנה ושלש בשאלתו של חברו, ואולי לא היה צריך כך לנהוג. ענה רבנו הק' לעומתו: "אז מען דארפט א יצועה פאר א יודען, מעג מען אפי' קלאפען אויפ'ן טיש..." (כשצריך לפעול ישועה עבור יהודי, מותר אפילו לדפוק על השולחן...)

מעון הברכות

סיפר הרה"ח ר' משה שווימער ע"ה, מחשובי חסידי וויז'ניץ, שהיה ממקורביו ונאמניו ביתו של ה"אהבת ישראל": כאשר מרן ה"אמרי-חיים" יסד וכוון את שיכון ויז'ניץ בב"ב, הייתי מהתושבים הראשונים של הקריה והפרנסה היתה בקושי רב, ומונית להיות אחראי על מאפיית המצות בשיכון. ידוע שהרבה צדיקים היו מגיעים לאפות מצות במקום הזה, שהיה חידוש בעיר ב"ב, ובפרט האדמו"רים לבית ריזין, ביניהם רבנו ה"אביר יעקב", שהיתה לו קרבה מיוחדת לוויז'ניץ, בהיותו גיסו של ה"משק אליעזר" כאשר שניהם היו חתניו של הרה"ק רבי יצחק מאיר מקופיטשניץ. ה"אמרי חיים" שמח מאוד לקראתו, ויום קודם בואו של רבנו לאפיית המצות נכנס ה"אמרי חיים" למאפיה וציוויו והזהירני ביותר כי למחר כאשר מגיע הסאדיגורער רבי אראה להקפיד ביותר על החומרות וההידורים. ואף באותו יום בעת האפיה, היה מטריח את עצמו שוב לראות שהכל מתנהל עזהדיז'ט. לאחר סיום האפיה ערך איתו טיול במרחבי השיכון והמוסדות. פעם אחת, כאשר

החינוך העצמאי. מעניין לציין כי בשנת תשי"ד שנת הקמת החינוך העצמאי נערכה בירושלים ה"כנסיה הגדולה" ורבנו התבטא כי האיך אפשר לקרא לזה "הכנסיה הגדולה" והרי רוב רובם של הגדולים שעמדו בראשות הכנסיה הקודמת לפני השואה אינם עימנו, אלא שעצם הקמת החינוך העצמאי ע"י אגודת ישראל בשנה זו. היא נותנת את השם "כנסיה גדולה" לכינוס זה.

עבודת הקודש

על מגוון אנפין בדמותו הקדושה של רבנו מלמד הסיפור הבא. אותו סיפר הרה"ח ר' לוי יצחק וידיסלבסקי ע"ה (מחשובי חסידי גור בת"א, בערוב ימיו עלה להתגורר בירושלים, למחיתו שימש כחייט וחנותו מוקמה מול ביהמ"ד גור ברח' מלכי ישראל).

הדבר קרה ביום שישי, שעה קצרה לפני פרוש שבת המלכה. אחד מידידי פנה אלי בסערת רוח וסיפר לי במר נפשו כי זה עתה חוזר הוא מבית החולים שם נולד לו תינוק, אשר מיד עם הולדו הבחינו הרופאים כי מרוב סיבוכים רפואיים בגופו הזעיר לא יוכל להתקיים כל אף שעות ספורות ר"ל. ועתה, עם כניסתה של שבת-קודש, אינו יודע מה לעשות, האם צריך לערוך "שלום זכר" או להמנע מכך... ר' לוי יצחק, כידי נאמן לידידו וכמקורב לאדמו"ר זצ"ל, הציע את עצמו למחר לביתו של רבנו ה"אביר יעקב" ולשאלו כדת מה לעשות. והנה, בהגיעו לבית ברח' נחמני, נקש על הדלת פעם-פעמיים ואין קול ואין עונה. בהכירו את תהליכות רבנו חמניו בביתו נאווה קודש, ידע בבטחה שרבנו נמצא באותה עת בבית ועל כן התעקש והמשיך לדפוק על הדלת. והנה, נפתחה לה הדלת כדי סדק צר, ודמותו של רבנו נראתה דרכו. בהחפזות של עזות של מסי"נ לכאבו של חברו, תחב ר' לוי-יצחק את רגלו לתוך הסדק שנפתח, כך שמיד פתח רבנו את הדלת וחזר לאחוריו ונכנס לחדרו הק'. רלוי"צ המתין בפרוודור בסבלנות כשהוא מבחין בינתיים מבעד לשמשה האטומה של החדר כי רבנו מסתובב בחדרו אנה ואנה. כעבור זמן מה פתח את החדר והורה לו להכנס פנימה ואז הציע לו את מצוקתו והתלבטותו של ידידו. רבנו נענה לו ואמר כי ככל הנראה נשמה גבוהה שוכנת בחנינוק זה, אלא שצריכה היא לעבור תיקון ע"י שיהודים יסבו ביחד ויברכו וכו', אולם את ה"שלום זכר" יערוך בצנעה רק למניין יהודים מצומצם. בהמשך נימק את סירובו לפתוח את הדלת בכך שמעת פטירת הרבנית אינו פותח בעצמו את הדלת מחשש ל"יחוד" בעת שתבואנה נשים להתברך מפיו, אלא רק כאשר יש מישוה בבית. והנה כעת הגבאי יצא לטבילת ער"ש במקווה אלא שראיתך והנני יודע כי "חסידישער איד" אתה, זה שלא קיבלתי אותך מיד, מקובלני מבית אבי הק' להיות לי שעה מיוחדת לעבודת הק' בהתייחדות גמורה ואני קבעתי לעצמי את השעה הזאת בפניא דמעלי שבתא להתברך ולערוך עבודת-קודש. [ומסיים] היה המספר כי מאז כל ימיו סבל יסורים שונים וכאבים ברגלו זו אותה תחב על עבר דלתו של רבנו הק'.

וסיפור כעין זה סיפר (אם כי מפן שונה) יהודי ת"ח מחשובי קריתא דירושלים התדפק פ"א על פתחו של רבנו בשעות אחה"צ והמתין לפתיחתה, וכאשר לא נפתחה הדלת המשיך בנקישותיו

מרן רבנו הק' ה"אביר-יעקב" נולד לאביו הגדול, הרה"ק ה"אור ישראל" מסאדיגורה, בערב תשעה באב תרמ"ד, בשנת האבל על הסתלקותו של זקנו האדמו"ר מסאדיגורה (שנסתלק לבי"ע ב"א אלול תרמ"ג) אביו השקיע רבות בחינוכו ובעיצוב אישיותו הרוחנית הנשגבה, ומשחר נעוריו ניכר היה לעין כל כי לגדולות נוצה, ואכן, לאחר הסתלקותו של אביו הק' בשנת תרס"ז, עבר שרביט ההנהגה לבנו מרן זי"ע, שהוכתר ע"י המוני חסידי סדיגורה להיות להם לרבם ואלופם ומורה נתיבותם. למרות גילו הצעיר, בהיותו אך בן כ"ג שנה, נתדבקו באורו המוני החסידים, בהם זקנים וישישים שעוד זכרו את תפארתה של החצר הסדיגוראית מימי הווסדה. אולם, "ביקש יעקב לישב בשלווה" ולא עלתה בידו. שבע שנים בלבד מעת תחילת הנהגתו הוכרח לישול מטה הנדחים בידו ולגלות לעיר הבירה וינה, כמו רוב צדיקי בית ריזין שעמדו בראש גולים. היה זה בעת מלחמת העולם הראשונה, כשחזית המלחמה התקרבה ורוסיה היתה בדרכה לכבוש את כל האזור, וצאצאיו של רבנו הגדול מריזין זי"ע, אשר הוא עצמו כבר סבל מנחת זרועם, נמלטו בטרם יבוא צר ואויב בהשארים אחריהם את חצרות המלכות ובתי מדרשיהם. גם רבנו הק' עבר את תקופותיה הקשות והסוערות של ההסטוריה של כלל ישראל כאשר הוא אווז בדרכו האצילית והמלכותית - "מלך ישראל" כפי שהגדירו כל"ק האדמו"ר ר"א מבעלזא - מחד גיסא, ושומר על היותו "יושב סתר" מאידך גיסא. בהתגעש מוסדות תבל בשנת תרצ"ח כאשר הקרקע באירופה החלה בוערת מתחת רגלי היהודים והתחלת רדיפות היהודים ובמיוחד החלו להציק לרבנים ואדמו"רים באוסטריה, עלה רבנו לארץ ישראל והתיישב בתל-אביב. כאן המשיך בעבודת הקודש המיוחדת לו, הבנוייה על גיוני מלכות אציליים אך רחוקה מכל פרסום,

רבנו הק', על אף היותו בעבר רבם ומורה, דרכם של אלפי חסידים טרם עלות הכוורת על יהדות אירופה, עם כל זאת כאשר הגיע לארצנו הק' הנהיג עצמו כמידתו של רבי חנינא בן דוסא "די לו בקב חרובין" וכו'. אף פעם לא שאף ולא חיפש להגדיל את חצרו ולהוסיף על מספר חסידיו, ולהיפך, היה דוחה מלפניו עד כמה שיכול את המשחרים לפתחו ומפנה אותם כל אחד למורה דרכו מהחוג אליו השתייך בעבר או מבית אבותיו.

אולם בעינינו ציבור והנהגת הדור בשיקום תקומת התורה והחינוך בארץ ישראל לא חשך מאומה מכבודו והשתתף בכל מערכותיה של היהדות החרדית וחיוה דעתו הק' בכל הענינים העומדים על הפרק ואף דרש כן מכל צדיקי וגאוני הדור שיטו כחף לביצור החומות ולעמוד בראש המחנה ולהביע דעתם דעת תורה והשקפה צרופה וברורה,

מיוחדת היתה התמסרותו של רבנו לחינוך דור העתיד ותמך רבות בישיבות הק' ובפרט הישיבות החסידיות הקרובים לליבו בהם ראה את המשך קיומו וביצורו של עם ישראל בדרך התורה והחסידות באופן מיוחד התמסר רבנו להקמת מערכת ה"חינוך העצמאי" וביסוסה ואף כינס לצורך כך את המוני חסידי בית רחין לאסיפה דחופה בראשות שאר צדיקי בית רחין בארצה"ק, והחשיב זאת למצוה רבה עד מאוד ואף רתם לצורך כך את גיסו האדמו"ר מקופיטשניץ וצוקו"ל שאכן פעל גדולות ונצורות בין יהודי ארה"ב לטובת

עמד ה"אמרי חיים להיפרד מה"אביר יעקב", פנה ה"אמרי חיים" אל ר' משה ואמר לו: "לפעמים חסיד לא יכול לפעול אצל רבו שלו רק אצל רבי אחר, אשר ע"כ תבקש מלפני הסאדיגורער רבי שיאציל לך מברכותיו". ואכן, כך עשה, ורבנו הק' השפיע עליו ממעון הברכות ואף העניק לו מטבע לברכה והצלחה. וסיים ר' משה את סיפורו: לא ארכו הימים והגיעה אלי הצעת פרנסה בחו"ל, ואכן נסעתי לשם ומאז היתה לי הרחבה.

נערץ בסוד קדושים

ביטוי הערכה והערצה מופלגים שנקשרו לראש צדיק, שהעמידוהו בשורה הראשונה של צדיקי וגאוני הדור, מיותר לכתוב את גודל הערכה העמוקה והכבירה שנשמעה מפי קדשם של הצדיקים בני משפחת המלוכה לבית ריזין לענפיה. אך גם שאר גאוני וצדיקי הדור שנתנו ביטוי להערצתם כגון: האדמו"ר מסטולין רבי ישראל זצוק"ל-ה"נ וקא"ש שקירב את רבנו קירבה יתירה ואף אמר עליו עוד בתור אברך: הלא הוא מקור האמת! וכן העריכוהו מאוד בניו האדמו"רים רבי אברהם אלימלך ורבי יוחנן זצוק"ל [ואכן רבנו פתח דלתו לעדת חסידי קרלין בארצה"ק שנותנה מיתומת לאחר הסתלקות רבם רבי יוחנן זצוק"ל להקשיב למשאלותם ולהעריף עליהם את ברכותיו הק', ואף התבטא שאולי לכך נתכוון רבם הק' רבי ישראל זצוק"ל כאשר קירבו במיוחד]

כאמור גם האדמו"ר מבעלזא זצוק"ל התבטא באופן נדיר על רבנו: "מלך ישראל".

גם מפיו של ה"אמרי חיים" זצוק"ל נשמעו בטווי הערכה ואהבה נדירים על רבנו, ומסופר כי בעת ישיבת מועצה"ת אחר הסתלקות רבנו כאשר א' מהמשתתפים האריך בדברי הספד על רבנו זי"ע לחש האמרי חיים לה"בית ישראל" שישב לצידו "מדוע להאריך הרי אפשר לתמצת ולומר רק שהיה מופלג בקדושת היסוד" ואכן גם הרבי מגור ה"בית ישראל" זצוק"ל הפליא את הערצתו אל רבנו כאשר אף אמר פ"א להגה"ח רבי בנציון רחמן ע"ה וכי למה הנך אומר שלרבי מסאדיגורא אין כמעט חסידים והרי אני חסיד שלו! וכן אמר פעם בחיפה לחסידיו של רבנו ר' פייבל הסל ע"ה "אילו היה לסאדיגורער רבי רק שלושה חסידים אני הייתי ביניהם..."

קשה להאריך ואפילו לתמצת את יחסם וקשריהם של שאר גאוני וצדיקי הדור ביניהם אפשר להזכיר במיוחד את הגאון מטישביץ שאף הזכיר עצמו ובני משפחתו כמה וכמה פעמים בפני רבינו וביקש את ברכתו, הרב מפונבז' -הגרי"ש כהנמן שדיבר באופן מופלג ביותר מרבנו, ואף בדור הקודם כגון הגה"ק רבי מאיר אריק, ה"מחזה אברהם" מבראד, בעל ה"חזון איש", בעל ה"אבן האזל", גאב"ד פרשבורג-ה"דעת סופר", גאב"ד בראשוב-הגר"ד שפרבר, גאב"ד סלוצק-הגר"ז סורוצקין, ועוד שהחשיבו את גדלותו ודעותיו של רבנו זצוק"ל.

רבנו שנסתלק ביום ה' בטבת תשכ"א ואשר כל ימי חייו נשא את משא הדור על כתפיו, ועד יומו האחרון לא הסיח דעתו מעם ישראל וצרכיו המרובים והדיבורים האחרונים שנשמעו מפה

קדשו לפני הכנסו לניתוח ממנו לא קם, כאשר שם לב כי השמים כוסו בעננים הפטיר בשביעות רצון: "יהודים צריכים לגשם"

"שמע מיניה דנח נפשיה"

הגאון מפונבז' זצ"ל אמר לסובביו בעת "אשכנתיא דרבי" כאשר יצאה הלווייתו של רבנו, בשעה שנושאי המיטה יצאו מבית מדרשו ברח' נחמני בת"א למול קהל הרבבות שבא לחלוק כבוד אחרון לאותו אציל לבית רח"ן, כי בכך באה לידי ביטוי ההערצה הרבה לה זכה רבנו בקרב היהדות הנאמנה וכי רק כעת אולי נוכל לקבל מושג מה מגדלותו ומי היה הצדיק חסידא ופרישא, קדוש עליון זה. באותם רגעים אף היטיב להגדיר את דרכו הטמירה והנסתרת של רבנו הקוה"ט זי"ע, הגה"ח רבי בן-ציון רחמן ע"ה בהפטירו כלשון הגמ': "שמע מיניה דנח נפשיה"... כלומר, מעצם הכבוד הגדול שעשו לו מתברר כי כבר אינו בין החיים, שכן בחיים חיותו רחוק מכך כמטחויו קשת...

ציונו של רבנו שנכרה בבית העלמין נחלת יצחק בחלקה שקנה בחייו, הפך במהרה למקום אבן שואבת להמוני חסידים ואנשי מעשה הבאים לשפוך שיח צקון לחשם לישועות ורפואות ונחמות בכל ימות השנה ובפרט ביום ההילולא ה' טבת, זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל, אמן.

המשך מעמוד 3

שמשחקים ב'דריידל' [סביבת] אמר להם [אמירה רמזה בענינו של יום]: תשחקו היום, ותשחקו היום בדריידל! כי מה שמרויחים בשאר ימות החנוכה אין מובטח שישאר בידו אבל מה שמרויחים ב'זאת חנוכה' קשה להאבד ממנו וישאר אצלו.

הדרן עלך מסכת חנוכה

כתב רבינו ה'בית אהרן' מקארלין (חנוכה עמו' מה-מז) הנה אדוני אבי אדמו"ר הרה"ק רבי אשר מסטאלין זצ"ל צוה פעם אחת לשורר ב'זאת חנוכה' 'הדרן עלך מסכת חנוכה והדרך עלן מסכת חנוכה! והנה מי אני לבוא על מחשבת א"א אדמו"ר זצ"ל רק נעניץ בזה מה זה דאיתא בגמרא על חנוכה הכל בלשון מהדרין, ולא אמר הגמרא לשון המחמירין על עצמם רק באמת 'מהדרין' הוא לשון הד, היינו כשהאדם עושה מצוה בהיותו, שמהדר אותה להקב"ה היינו כשעושה המצוה בתענוג ומכון לייחד קוב"ה ושכינתו"ה כמו שאנו אומרים קודם עשיית כל מצוה, אזי הוא מביא את האור למלעלה ומורידו לזה העולם, ומאיר בזה העולם שיוכל לקבל טובו הצפון. וזה גם כן לשון 'הדר' - היינו לשון חזרה, ובאמת נראה אשר הכל הוא בשמיני: מילה הוא בשמיני, ובחג הסוכות שמיני עצרת, כדאיתא במדרש עצרו לי יום אחד, כי אז הוא שלימות כל הייחודים שנעשה בזה החודש, ונגמר בשמיני עצרת, ובחנוכה צריכים להדליק שמונה נרות, ולדעתי יכול להיות שנה השמיני של חנוכה היא אותה בחי' עצמה של 'שמיני עצרת', ולכן אומרים הצדיקים שבחנוכה הוא גמר החתימה וכשנעשה הייחודים, אז הוא 'הדר' שמחזיר ומשפיע חיות הבורא ב"ה לעולם הזה.

ימי חנוכה מסוגלים להפקד בבנים

חנוכה בגימטריא ט"ף, ולרמז הוא בא שימי חנוכה מסוגלים להפקד בורע של קימא, וכן כתב ב'בני יששכר' (כסלו מאמר ב' את י') מרגלא דפומייהו

דרבנן רבותינו כת הקודמים, אשר בחנוכה יש מקום לעורר פקודת עקרים ועקרות כעין ראש השנה, ע"כ. ועי' ב'שער יששכר' (ימי אורה אות ל"ט) כתב: זהו הרמז שחנוכה יעורר ויזכה את כל אחד בט"ף, ואפשר לומר בדרך רמז ומליצה, על הפסוק (בראשית ו' ט') אלה תולדות נח, אל"ה בגימטריא ל"ו, והיינו ל"ו נרות שמדליקים בחנוכה, 'אלה' על ידי 'אלה' יזכה ל'תולדות נח' - בנים צדיקים.

(ירוחת ישרים)

ב'זאת חנוכה' יש התעוררות מלמעלה

איתא בספד"ק שבימי החנוכה מאיר בכל יום מזה אחת מן שלש עשרה מדות של רחמים כסדרן. והנה ביום הששי מאירה מדת 'רב חסד' וביים השמיני שנקרא 'זאת חנוכה' מאירה מדת 'נוצר חסד'. ולהניין ההבדל בין ב' הענינים עפ"י מה שאמר אדמו"ר הק' מרן רבי ישראל מהוסיאטין זי"ע, פעם אחת ביום 'זאת חנוכה' אמר בלשון: 'היינט איז דאך נוצר חסד' דאס מיינט אהן איתערותא דלתתא! וכוונת קדשו, כי מדת 'רב חסד' פירשהו ביה הלל (ר"ה ז') מטה כלפי חסד, היינו לבינונים, שיש די במחצה הזכויות שלהם כדי לזכות לאיתערותא דלתתא, אך מדת 'נוצר חסד' הוא מדה יותר נעלה כי 'נוצר' אותיות 'רצון'. ואיתא בספד"ק שאין צריך טעם לרצון, ורצונו ית' לעשות אתנו חסד אעפ"י שאינם הגונים וכדאים, כי לית להו מגרמייהו כלום אפ"ה הבו"ה מעורר אותנו מלעילא ונותן בנו רוח חיים, ולב טהור לשוב אליו באמת.

(הרה"ק הסב"ק רבי ישראל מהוסיאטין זי"ע - יו"ד כ"ט כסליו)

אמ"ק מאת האדמו"ר הזקן מסאדיגורא בעריכת השולחן הטהור 'זאת חנוכה' תרל"ג

רבינו ערך השולחן הטהור ב'זאת חנוכה' לעת ערב ונמשך אל תוך הלילה וקודם ברהמ"ז שאל להרבנים אם צריך לומר 'על הנסים' מכיון שכבר

לילה? והשיבו הן! ואמר אם הרבנים אומרים שצריך לומר מסתמא כן הוא. ופתח ואמר: נס הוא למעלה מדרך הטבע, וכן היה ביציאת מצרים, שהיו כל הנסים למעלה מן הטבע, כי משה רבנו ע"ה הגביה את בני גבוה למעלה מהעולם, אולם יש גם נס בטבע, וכן היה במנורה, - (וכן היה בפורים) שביי שהשמונאים עשו מלחמה בקדושתם במס"נ והמשיכו נס לעולם העשיה.

ולכך, שבת ויו"ט הם זכר ליציאת מצרים שבו היה הנס למעלה מן הטבע, ובשבת ויו"ט הם עליות העולמות (פע"ח הקדמה לשער השבת) למעלה מעולם העשיה וכל מלאכת חול אסורה בהם, חנוכה ופורים היו הנסים בדרך הטבע, א"א אע"פ שהחשמונאים היו צדיקי הדור והיה בכוחם להעלות את בני" למעלה מן הטבע, אך בני" לא היו ראויים לזה, ולכך היה בהכרח להמשיך הנס לדרך הטבע, היינו לעולם העשיה, וזה מה שבפי העולם שאומרים ש'חנוכה ופורים אינו יו"ט' כי הניסים בהם היו בדרך הטבע בעולם העשיה, בחי' חול, ובחול כל המלאכות מותרות.

ומפני שבחנוכה היו הניסים בדרך הטבע ו'הטבע' בגימט' 'אלהים' והמשיכו הנס לזה העולם, בחי' חול, יש לו כעת יותר שייכות עם עולם העשיה עם חול. ולכך אפשר לומר גם כעת 'על הנסים' אף שהוא כבר חול גמור, כי נסים בהטבע רואים בכל רגע. ובכל עת הקב"ה עושה נסים לבני" יתן השי"ת וימשך נסים לבני" סלה.

(אמת ליעקב)

יהי אור

נאמר משמו של הרה"ק רבי שלום זצוקל"ה מפראהבישט שעד חנוכה היא בחינת 'הארץ היתה תהו' וכו' וחנוכה ואילך מתחיל הבחינה של 'ויאמר אלהים יהי אור'

(אמרי אמת - אורחישוב)

סגולות מלכים

ליקוט סגולות לימי השנה מלוקט מפי גאונים קדמונים ומקורות נאמנים
מתוך מפעל "סגולות מלכים" הלא המה סגולות אשר יסודתם בהררי קודש, והוא
כשולחן הערוך לסגולות מסודר לפי ימי וחודשי השנה דבר יום ביומו
מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב שלמון שליט"א רב דקהל שטפנשט

סגולות חנוכה

חנוכה - להפקד בזש"ק

סגולת ימי חנוכה מסוגלים להפקד בהם עקרים ועקרות, ובפרט מסוגל לזה יום השמיני "זאת חנוכה".

(בני יששכר)

חנוכה - מסוגל לפרנסה

יש בימים אלו גם סגולה לענין מזונותיו של אדם, וכן מסוגלים ימי חנוכה לבטל הדינים ולעורר רחמים.

(הרב המחבר סגולות ישראל בספר מנורת זהב)

הדלקת הנרות - להנצל מאויבים

סגולת הדלקת נרות חנוכה, הזהיר בה ניצל מאויבים ומדינה של גיהנום חוכה לתחית המתים ולחכמה.

(ספר חנוכה הבית לדוד מספר בני יששכר)

להזהר ממלאכה בחנוכה - מסוגל להנצל מסכנה

סגולה לאשה שנפלה בסכנה שתנצל. הביא הבן איש חי (ש"ר כ"ז פרשת וישב) שכתב לו החסיד מהר"א מנ"י, שיש נשים שיש להן קבלה שאם אשה נפלה בסכנה שתדור נדר שלא לעשות מלאכה בחנוכה ותנצל. ויש נודדים יום אחד ויש שני ימים.

(כף החיים הל' חנוכה תר"ע סק"י).

להביט בנרות - לתיקון פגם הראיה

סגולה שיתקדש בעיניו. הביאו בספר שפתי צדיק, ובספר ברכת אברהם שביט בנרות חנוכה, זה מסוגל לתיקון מה שפגם בראיות אסורות.

(ישראל לסגולות)

אמירת מזמור ויהי נועם - לשמירה

סגולה לחנוכה. הביא בסדור הארז"ל לרבי שבתי זללה"ה בשם הרמב"ן, שיקרא אחר הדלקת הנרות ז' פעמים כל תיבה מפסוק (ויהי נועם ה' אלקינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו"ו (תהלים ז, ט) ודבר זה טוב מאד הוא. ובשם מורו הריב"ש כתב שיקרא כפשוטו ז' פעמים (ויהי נועם) וגו' וישב בסתר"ו וגו' (תהלים צא), ושכן היה עושה בימים נוראים ובכל עת צרה שלא תבוא. ובספר מועד לכל חי הביא מזכירה, שהוא סגולה לשמירה לכל השנה. ועיין בכף החיים (פי' תר"ע ס"ק כ"ז).

(סדור הארז"ל לרבי שבתי זללה"ה בשם הרמב"ן)

ז"פ מזמור ויהי נועם - מסוגל לשמירה

סגולה לשמירה. הביא החיד"א בספר קשר גדול, שטוב מאד לומר ז' פעמים ישר והפוך מזמור "וישב בסתר"ו וגו' (תהלים צא), ובכל פעם יפול פסוק "אורך ימים אשיבעה" וגו'.

(חיד"א)

ימי החנוכה - מסוגלים לתיקון על החטאים

סגולה מיוחדת להחזיק לומדי תורה, בפרט בחנוכה. וסגולתו לתקון עון נשגו"ז (כשבטעות יב, ע"ז לו, ושבת י"ט).

(כן הביא בספר אגרא דפרקא)

צדקה בימי החנוכה - לתיקון הנפש

מרבית בחנוכה בנתינת צדקה ללומדי תורה, שהוא סגולה לתיקון הנפש.

(יסוד ושושן העבודה שער המפקד)

סגולת אמירת "ויהי נועם... יושב בסתר"ו... לאחר הדלקת הנרות

הגו במרבית מקהלות החסידים לומר אחר הדלקת הנרות ז' פעמים "ויהי נועם" - "שיר של פגעים", ומקובל לומר שמנהג זה נתיסד ע"י מרן אור שבעת הימים הבעל שם טוב הק'. וכן אכן מובא בסידור רבי שבתי ז"ל: "סגולה מהרב"ן שיאמר 'ויהי נועם' וכו' כל תיבה ז"ל פעמים אחר

הדלקת הנרות, וטוב מאוד, ובשם מורי הריב"ש (הבעש"ט) נר"ו לומר ז"ל פעמים 'ויהי נועם... יושב בסתר' כפשוטו, והיה נוהג לומר כן ג"כ לימים נוראים ובכל עת צרה שלא תבוא, ויכוין ב' נתי"ן".

וכתב בס' זכירה: "סגולה לשמירה מעולה על כל השנה, שיאמר בחנוכה כל לילה אחר הדלקת הנרות, שבע פעמים ויהי נועם".

ובספר "אמתחת בנימין" (שער הצלה והצלה אות כ"ה) כתב: "שמירה על כל השנה... וסגולה גם כן בכל פעם שידליק [בחנוכה] בכל לילה שיאמר אח"כ 'למנצח אלוקים יחננו וגו' וישר של פגעים' ג' פעמים, וי"ל ז' פעמים בכל לילה, מובטח שינצל מכל מיני ליסטים ואויבים ומקטרגים בזה השנה".

נמצאו למדים כי בפשטות טעם אמירת ה' פעמים ויהי נועם הוא כסגולה ושמירה, אך מצינו שהמגיד הק' מקוונץ כתב גם טעם שונה במעט וכן הוא בספרו הק' "עבודת ישראל" (דרכי חנוכה דף יג ט"א): "...לפיכך כתב מנהג

סגולת המיוחדת של ימי חנוכה

לכל מועד ומועד יש, כידוע, סגולה מיוחדת. בכל שנה באותו זמן חוזר וניעור הכח שהתגלה בעת התרחשות הנס שלוכו נקבע המועד, וכך אפשר להמשיך את הסגולות המיוחדת של מועד זה.

סגולת ימי חנוכה, אמר הרה"ק רבי ישראל מטשורטקוב ז"ע, היא יראת-שמים. שכן, הנס נעשה ע"י שמן המרמז לחכמה, ו"ראשית חכמה יראת ה'".

כמו כן, חנוכה מסוגל ג"כ לשפע, כי הנס היה שמדבר מועט נתוסף הרבה. אמנם לצורך קבלת השפע נחוץ להכין כלים, לעשות "אתערותא דלתתא", על מנת להיות מוכשרים לקבל את השפע.

ה"אהלי יעקב" מהוסיאטין הביא מה שאיתא בספר "תולדות אהרן" מתלמיד הרה"ק מבאדיטשוב, שבתוכה יורדת בהירות חדשה ושפע על נשמות ישראל, וחנוכה הוא גמר החתימה.

לומר יושב בסתר עליון וגו', והוא שיר של פגעים כנודע, והמוק הארץ מבינים הטעם כי על ידי אמירת המזמור יס' ה' עליהם מכל פגע. אמנם העיקר לשמור האור העליון מאחזית החיצונים. וכן גם מצטט בעל ה"ישמח ישראל" מאלכסנדר (חנוכה אות מא), את דבריו הק' של המגיד מקוונץ ומסיים "ואפשר יש לומר דשניהם ענין אחד הוא".

ואילו טעם אחר בדבר נאמר ע"י הרה"ק מבאדיטשוב ז"ע בספר "קדושת לוי" (דרכים לחנוכה ד"ה בשמחה עשרה): "כי נסים מציאת מצרים, השי"ת בחסדו הגדול פעל זאת בלי שום התערבות התחתון, מה שאין כן בחנוכה הניסים היה קצת גם כן על ידי התחתונים, שחשמונאי ובניו היו לוחמים עם חיל אנטיוכוס הרשע, לכן אנו אומרים בחנוכה ויהי נועם בהדלקת נרות של חנוכה, שבו נאמר ומעשה ידינו כוננה עלינו, לרמז על נס חנוכה שהיא קצת מעשה ידינו במלחמה. אמנם השם יתברך מעשה ידינו כוננה עלינו, שהקב"ה הצליח לנו מעשה ידינו להתגבר במלחמה".

ימי החנוכה מסוגלים לתיקון הנפש

בימי החנוכה מרבית בצדקה ובפרט ללומדי תורה עניים ומסוגל לתקון פגמי הנפש.

(באר היטב הלכות חנוכה)

ויהי נועם - מנצח מלחמות

כהני חשמונאי ובניו כשיצאו למלחמה אמרו ז"פ ויהי נועם ובסוף כלו פעמים הפסוק אורך ימים אשיבעה וכו' וניצחו במלחמה.

(תשב"ץ סימן ר"ח)

צדקה על ידי בני הנעורים - להשפעות טובות

מנהג ישראל בחנוכה שילדים מסובבים על פתחי ישראל לצדקה ומנהג ישראל תורה היא, שעל ידי

שנותנים צדקה על ידי בני הנעורים מתעורר בשימים השפעות צדקה וחסד שיושפע עלינו כל טוב הגם שאנו גם בחינת נערים.

(עבודת ישראל לחנוכה)

נרות חנוכה - רומזים לאדם מה שיקרה לו

הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן אמר שהוא רואה בנרות דרך האור הגנוז מה שיתרחש בכל השנה, ועל ידי כל נר הוא רואה מה שיארע למשך חודש וחצי הבאים.

(אור גנו חנוכה אות ה')

נר חנוכה מסוגל להשגת התורה

החידושי הרי"ם אמר פעם לאנשי שלזמו אחר הדלקת נרות החנוכה, שייכלו ללמוד דבר שהתקשר בו מקודם, מכיון שכמו שר מצוה ותורה אור, ודאי שהמצוה תאיר להם את אור התורה ויאיר להם את אור התורה להאיר הרבה קושיות שהיו להם עד עתה, ואמר מהרה"ק המגיד מקאונץ שאמר לאדם שניסה אחר תפילת אתה חונן בכוונה שילמד שוב גמרא והכלה שמקודם לא הבין, ויווכח לראות שהתפילה התקבלה באמת להבין מה שהוקשה לו מקודם. (והרי"ז)

מאי חנוכה דתנו רבנן, מהמהר"ם שפירא).

(שיח שרפי קודש, חנוכה אות י"ב)

נס למחלת שושנה

הרה"ק רבי מנחם מענדל מקאצק אמר סגולה למחלת השושנה, לקחת מהשמן הנותר בקנקני המנורה ולמשוח את זה על השושנה, ובעזרתה יירפא לו, ואמר שזה נרמז ומותר קנקנים נעשה נס לשושנים, מהנותר מקנקן המנורה נעשה נס למחלת השושנה.

(שיח שרפי קודש חנוכה אות לו)

לזרוק מטבעות - מסוגל לפרנסה

הרה"ק רבי אייזיקל מזיטשוב זיע"א היה נוהג אחר הדלקת הנרות חנוכה לזרוק מטבעות זהב, והיו חוטפים את זה כסגולה לפרנסה.

(ליקוט מהרי"א הנהגות)

להביט בנרות החנוכה - לתיקון הראיה

להביט בנרות החנוכה מסוגל לקדש העינים, ולתקן החטא של ההסתכלות במראות אסורות.

(שפתי צדיק חנוכה)

סעודת החנוכה מסוגל לרפואה

סעודת החנוכה מסוגל לזכות להמשיך רפואה לחולה, כמוכא מהאר"י הקדוש שחנוכה הוא התיקון למידת הוד, שיה כנגד תפילת בורא רפואות בשחרית, ולכן נקראים סעודות החנוכה סעודות הרשות, כיון שהפיקא האחרונה של אגא בכוח, שק"ו צי"ת זה שם הרפואה כנודע, וזה בגימטריא כמנין 'רשות', וזה מה שרש"י הקדוש אומר על הפסוק ורפוא ירפא מכאן שניתנה 'רשות' לרופא לרפאות, כי בשם הזה רמז כוח הרפואה. (חזה נרמז 'הדלקה עושה מצוה' בגימטריא 'רפואה שלמה'. מלך רופא נאמן' בגימטריא 'להדליק נר חנוכה'.

(שער ישכר ימי אורה אות ע"ב)

שיירי השמן החנוכה

הרה"ק המנחת אלעזר ממנוקאש זצ"ל היה נוהג ליקח שיירי שמן ההדלקה של נר החנוכה ולערבבם במאכל הביצים והבצל שאוכלים בשבת בבוקר, והיה מחלק לכל המסובים שאכלו אצלו.

(דרכי חיים ושלום חנוכה)

המשך בעמוד 7

לקבלת הגליון 'באר בשדה' היו"ל בס"ד מדי שבת בשבתו אפשר ליצור קשר במייל: 7172759@gmail.com

באר בשדה - שטפנשט

ילקוט סגולות לימי השנה מלוקט מפי גאונים קדמונים ומקורות נאמנים
 מתוך מפעל "סגולות מלכים" – הלא המה סגולות אשר יסודתם בהררי קודש, והוא
 בשולחן הערוך לסגולות מסודר לפי ימי וחודשי השנה דבר יום ביומו
 מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב שלמון שליט"א רב דקהל שטפנשט

סגולות מלכים

סגולות זאת חנוכה

המשכת פרנסה

ידוע מה שהצדיקים אומרים אשר עת מוכשר להמשיך פרנסה טובה לישראל הוא זאת חנוכה. וכמו כן בשמיני עצרת, שהוא שמיני של חג מברכין ה'גשם' הרומז על 'גשמי' ופרנסה, כי זאת חנוכה הוא במלכות, כמ"ש בספריים? זאת חנוכה עולה מלכות עם הכולל. ולדעתי עיקר שם זאת חנוכה הוא ע"ש קריאת הפרשה "זאת חנוכה המזבח", ותיבות זאת חנוכה עולה מלכות שמי"ם, והיא המחלקת טרף ומזון לכל הבריות.

(אמר נרעם זאת חנוכה אות א)

המשכת רפואה

להדליק עם זאת חנוכה עולה רפואה שלימ"ה, בסוד ברוך ברוך ברכ"ה, כי באה הברכה בשמן, ועל ידי הדלקה שמן של מנורה ממתיקין דיני דיצחק וכוללין אותו ביעקב, ומספר יצחק יעקב עולה שמ"ן, רומז אשר בהשמן ממתיקין דיני דיצחק ע"י יעקב, וזה הוא על ידי ברכה להדליק עם סיום ימי החנוכה שהוא יום הנקרא זאת חנוכה להמשיך רפואה שלימ"ה.

(עטרת ישועה, זאת חנוכה)

מסוגל לקבלת התפילות

בשם הס"ק מרח"ן ז"ע שאמר: מה שהצדיקים יכולים לפעול מהש"ת בראש השנה ויו"ה, יכול יהודי פשוט לפעול מהש"ת בזאת חנוכה.

(אביר יעקב חנוכה)

לעורר פקודת עקרות

והנה כשבאתי לכלל זה, הנה אומר לך הדבר אשר מרגל בפומייהו דרבנן רבותינו כת הקודמים אשר בחנוכה יש מקום לעורר פקודת עקרים ועקרות כעין ראש השנה, הנה לדעתי עיקר הענין עיקר הסגולה ביום האחרון הנקרא בפי כל זאת חנוכה אשר כוונתו מן נוצר עד ונקמה מזל עליון ומזל תחתון, ובני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מילתא אלא במזל"א תליא מילתא [מ"ק כח], ואעפ"י יש לרמז על כל ימי חנוכה, ותבין מתוך הדברים שיתבאר להלן אי"ה, ואומר לך כעת מתתיהו בגימ' רא"ש השנה"ה, ודי בזה כעת.

(בני יששכר מאמרי חדשי כסלו טבת - מאמר ב אות י)

נדע אשר זאת חנוכה מסוגל לפקידת עקרות, חז"ש אבי מורי הקדוש זצ"ל אשר בגימ' פרנס"ה עולה זאת חנוכה"ה, וע"כ לרמז דלכך קורין היום זאת חנוכה המזבח וכוללין כל הקרבנות הנשיאים ומספרם רנ"ב והוא סוד רנ"ב איברין דנוקבא, לפעול פקידת עקרות שישועו בזה היום בזרע של קיימא.

(עטרת ישועה זאת חנוכה ד"ה נדע)

כל הישועות והמשכת גאולה השלימה

ידוע שיום זה זאת חנוכה מסוגל לפעול ולהשיך כל הישועות, אמנם צריכין העיקר להשתתף נפשו להמשיך הגאולה שלימה ב"ב על ידי אליהו הנביא ומלך המשיח, וכמ"ש רש"י (תהלים מג א) עה"כ שלח אורח ואמתך וגו' [מלך המשיח שנדמה לאור שנאמר ערכתי נר למשיחי, ואליהו הנביא שהוא אמתו נביא נאמן] וביום הזה

שריפת הפתילות בזאת חנוכה

יש שורפים הפתילות הנותרים מקנקני החנוכה ביום, זכר לשריפת הקדשים שאינה אלא ביום. יש השורפים ברוב עם, לחיבו המצווה (זכר לדבר - קהל הצופים בשריפת הפר והשעיר הפנימי ביוה"כ פ, ר' יומא ע.) בפפד"מ שרפוהו הטף אחר שחרית. בחצרות צדיקי "תולדות אהרן / אברהם יצחק", "שומרי אמונים" ו"מבקשי אמונה" וב"דעש" שורפים בלילה. וגם הנשים והטף באים לחזות במדורה, מדליקים בביה"כ ועגלת-האש מוצאת החוצה ואומרים שנושעים לכל השנה בתשועה גדולה. למנהג סקוירא שורפים במוצאי "זאת חנוכה". יש שמצניעים אותם לשרפם עם החמץ, וכן מנהג בעלז ומנהג גור שמתוך שנעשה בהם מצווה אחת תיעשה בהם מצווה נוספת.

יש שומרים את השמן הנותר בקנקן /בקבוק לרפואה למחלת השושנה (למלא בו את ים ולמשחה ב) וסימנך: "ומנותר קנקנים - נעשה נס לשושנים (שיח שרפי קודש, "עמוד האמת" - ההקדמה ממוקדן זצ"ל), וא למרס בו את הביצה המבוצלת בימי ש"ק (מנחת אלעזר ממונקאטש). אין צריך להתנות עליו לפני חנוכה עובר לשימוש בו, לפי שאין מקצים אותו ואת שיריו למצווה בלבד.

(מתוך לוח דבר בעתו להג"ר מרדכי גנוס שליט"א)

זאת חנוכה ההמשכה מנוצ"ר ונק"ה ב' מזלין על כן העת רצון העיקרי והתכליתי להמשיך הגאולה שלימה כנ"ל כי נוצ"ר ונק"ה בגימ' אליהו הנביא ומלך המשיח וכו"ל.

(שער יששכר, מונקאטש, מאמר ימי אורה אות קל"א)

בחינת שמיני עצרת

ובאמת נראה לי אשר הכל הוא בשמיני, מילה הוא בשמיני, ובחג הסוכות שמיני עצרת כדאיתא במדרש עצרו לי יום אחד, כי אז הוא שלימות כל היחודים שנעשה בזה החודש ונגמר בשמע"צ, ובחנוכה צריך להדליק שמונה נרות. ולדעתי יכול להיות שנה השמיני של חנוכה היא אותה בחינה עצמה של שמיני עצרת, ולכן אומרים הצדיקים שבחנוכה היא גמר חתימה.

(בית אהרן, קארלין, חנוכה)

עיקר חותם הטוב בזאת חנוכה

אמרו הצדיקים אשר עיקר חותם הטוב הוא בחנוכה, וכוונתם הוא על זאת חנוכה, יען כי אז נשלמו הי"ג מדות של רחמים מאוצר מתנת חנם אע"פ שאינו הגון ואינו כדאי ונמשך חותם הטוב על כל זרע ישרון.

(עטרת ישועה זאת חנוכה ד"ה לפי)

כפרת עונות

שמעתי מפה קדוש מדבר כבוד מן דודי הקדוש רבי דודי מדינוב זצ"ל ששמע מכבוד מר אביו הוא אא"ז הרה"צ רבי צבי אלימלך זצ"ל שאמר בשם צדיקים אשר מראש חדש אלול עד חנוכה מאיר ברכיע כעין תבנית יד הפשוטה לקבל אותם בעלי תשובה אשר מאיזה סיבה נדחו מלשוב בעשרת ימי תשובה, ומתקבלת תשובתם עד חנוכה. וסיים על זה דודי זצ"ל שלדעתו אין היד עוברת עד זאת חנוכה ע"כ וכו' ואמרתיו לפענ"ד רמז לזה מהכתוב (ישעיה כו ט) 'בזאת יכופר עון יעקב' היינו בזאת חנוכה שאנו קורין זאת חנוכה המזבח עד אז היא גמר כפרת עון יעקב.

(בני בנימין לחנוכה)

השאת קדושה על כל השנה

ביום האחרון שנקרא זאת חנוכה קורין בו פרשת בהעלותך, כי יום האחרון כולל כל הימים כמו שמיני עצרת מאסף כל ימי החג, כן בחנוכה, ופרשת זאת חנוכה המזבח הוא כן, שמקודם כתיב פרט הקרבת כל נשיא ואחר כך הכלל, כמו כן בזאת חנוכה ועל ידי שהוא יום האחרון קשה עלינו פרידות הימים טובים לכן משאיר יותר הארה על כל השנה ומתעורר בו נרות המנורה.

(שפת אמת חנוכה תר"מ)

ומנותר קנקנים

ולאחר שדולק בליל ח' יקח כל הפתילות יחד וידליקם עם שאר שמן זית שנשאר, וסגולתו להריגת דם ב"מ ומכל אויבים ולסטים ומקטרגים בזה השנה.

(אמתחת בנימין - שערי הצלה אות כה)

שתיית מעד עם שמן זית

פז"א זכורני כי ברוזין היה מנהג לשתות בשלחן הטהור בזאת חנוכה מי דבש (מעד) עם שמן זית מצלוחית השמן שעמדה על השלחן, מזגו לכל אחד בכוס שלפניו. ואמר זאת באמת הכוונה של זאת חנוכה שמן זית עם מי דבש (מעד). זכורני בילדותי אצל אבי הק' צדוק"ל היה מנהג זה חוב גדול. מנהג זה היה עוד אצל הרה"ק ר' שלום זצ"ל רק אח"כ שכסבר היה יין לא היו צריכים משקה זה.

(אמת ליעקב, סאדיגורא, זאת חנוכה תרכ"ח)

תשובה בימי החנוכה

הרה"ק רבי דוד מדינוב אמר משמיה דאביו הרה"ק הבני יששכר זיע"א שמר"ח אלול עד זאת חנוכה מאיר בשמים כעין תבנית יד פשוטה לקבל את בעלי תשובה אשר מאיזה סיבה שלא תהיה עדין התמהמהו מלעשות תשובה מעשרת ימי תשובה, ועדין מקבלים את תשובתם עד זאת חנוכה.

(בני בנימין לחנוכה דף ח' ע"ב)

להביט במנורה - מסוגל

להפיג המרה שחורה

סיפר הרה"ק מטשורטקוב זיע"א בשם הרה"ק מאפסא זיע"א שפעם אחת הגיע אליו חולה שסבל על מרה שחורה, ציווה עליו הרה"ק מאפסא שיביט על נרות החנוכה כשהם דולקים, כך עשה החולה ומיד נתהפך לאיש אחר בריא ושמח.

(בית ישראל לחנוכה)

למנצח על נשק דוד המלך

החיד"א מביא בשם המהרש"ל שהקב"ה הראה ברוח הקודש זה המזמור אלקים יחננו בצורת המנורה על טס של זהב לדוד המלך וגם למשה רבנו ע"ה וכך דוד המלך חרטו על הנשק שעם זה יצא למלחמה, וכיוון בו סודות, וכך ניצח את אויביו.

(החיד"א במדבר קדמות מע"ד אות כ"א)

למנצח בצורת המנורה

קבלה בידינו לאמר אחר הדלקת הנרות קאפיטל ס"ו אלוקים יחננו ויברנו בצורת המנורה, כי מקובל שעל הנשק של דוד המלך היה חרוט זה המזמור מצוייר בצורת המנורה, ועם הכוונות היה מנצח את שונאיו, וזה שאמר דוד המלך כי אתה תאיר נרי וכו' כך אורז גדוד וגו'.

(אגרא דפרקא אות קע"ו)

התועדות חסידים

סעודת הילולת הרב קרבי ישראל מהוסיאטין זי"ע - בבית המדרש שטפגשט - מוצאי נר חמישי של חנוכה ליל ר"ח טבת תשפ"ה

צילום ושידור לקול הלשון: דובי קורן

דרשת הגאון החסיד רבי אליהו לנדא שליט"א

מה הם מספרים ומה הם צריכים, ואכן הם נסעו, והיא ירבה בעגלה, ובשעה שנכנסו לרבינו לא נתן רבינו רשות שתכנס, ושאל במה מדובר, ובקשו רשות שהיא תכנס, אבל רבינו לא הסכים לדבר בשום אופן, ואחד מהאנשים היה חכם, והעמיד אותה מול החלון

של חדר רבינו, שרבינו היה לפעמים מבט דרך שם, אבל רבינו הסתובב ולא רצה לראותה, וצעק היהודי הפשוט, רבי, שלחו אותנו לכאן ואמרו לנו שכאן תבא הישועה, ולא ענה רבינו דבר, וכששבו מבית רבינו אמרו שאמר איזה דיבור, ואינם יודעים מה שאמר, ובתוך הדברים שמעו איך שהוא מזכיר אותה, שיעמידו חלון, סמוך לחלון.

ולאחר מכן שבו לבני ברק,

ובדרכם מתל אביב לבני ברק, אמר הקול, קול של הדיבור שהוא יצא ממנה, שילכו לשדה ושם יצא, ואכן הם ירדו מהעגלה והלכו לשדה, אבל עדיין לא היה הישועה, וכשבאו לבני ברק, אמר הקול, שיעמידו אותה אצל החלון ואז יצא, וכך היה, שהעמידה אצל החלון, ושנים אחזו בה, ותיקף נעשית לאיש אחר.

לאחר מכן כשהיה אבי אצל רבינו, ולפי שרבינו ביקש לבטל עצמו, אמר רבינו לאבי שהגזים מעט, שכתב שהיה דיבור, וענה אבי, שכתב מה שהם אמרו, שהם אמרו שהיה דיבור, אבל בפשטות אכן היה זה דיבור.

אבי היה חוזר כסדר על הנס, והיה אומר שעיקר הנס היה, שלאחר מכן נשכח המעשה, שהבת היתה עדיין קודם נישואיה, ולאחר מכן התחתנה והולידה בנים, ונשכח לגמרי כל מה שהיה, והיה מפליא נס זה ביותר.

*

היה מעשה אצל אחד חסידו התינוק נחלה ביותר, והרופא שלחם לבית הרפואה הדסה שבתל אביב ברח' בלפור, ואכן הם נסעו לשם, והרופא הראשי של מחלקת ילדים בדק את התינוק, ואמר שיש לו הרעלת קיבה, ואינו יכול להתחייב שהתינוק ישרא בחיים, ושיוכלו להחזירו לביתו לבני ברק, כששמעו ההורים דבר זה רצו מיד לבית רבינו,

געזונט וועט איהר זיין געזונט, שתכנים לראשה שהיא בריאה והיא תהיה בריאה.

ולפי שהיתה אחות בבית"ח שאלה, שהרופאים מציעים לעשות הקרנות של רדיום, שזה היה דרך הטיפול באותם הימים, מה תעשה, והשיב רבינו

הגה"ח רבי אליהו לנדא שליט"א בהתועדות החסידים

שהשי"ת ישלח לה רפואה שלימה על ידי הרדיום, וכשיצאנו אמר לה אבי שאין לה מה לפחד, ואכן היא הבריאה לגמרי והתחתנה ונולדו לה בנים והאריכה ימים שנים הרבה.

זהו תשובה נפלאה של רבינו.

*

היה פעם שאבי היה אצל רבינו, ואבי ז"ל סבל אז מאיזה בעיה רפואית, והזכיר עצמו לפני רבינו, והורה לו רבינו שילך לרופא מסוים, והיה זה דבר פלא, בתחילה ביקש רבינו לשלחו לרופאו האישי ד"ר פריי, ולמעשה לא הזכיר שמו, ואמר רק שילך לרופא שלו, ושאל כמה פעמים מה שמו, ולא נזכר משמו, ושלחו לרופא אחר, ואמר לו אבי, מאחר שאני נמצא כבר כאן, היינו אצל הרבי, לשם מה עליו ללכת לרבי, וענה רבינו, משום שכך הוא רצון הקב"ה שיהיה זה בדרך הטבע.

היינו שאף שאכן היה בידו להמשיך לו שם רפואה, אבל רצון הבורא הוא שיהיה זה בדרך הטבע ולכן עליו ללכת לרופא.

*

פעם אחת הגיעו לאבי שני אנשים פשוטים תושבי העיר בני ברק, ואמרו לו שיש בת אחת בעיר שנכנס בה הדיבור רח"ל, ואחד מהם היה לו סוס ועגלה, לפי שהיה מחזק לחם, ואמר להם אבי שיעשו לרבינו בביאליק, ונתן להם כתב, שכתב

סיפור התמונה

מה שספרו עכשיו מהתמונה, הנני זוכר היכן היתה התמונה תלויה, סמוך לחדרו של הרבי, אבל מה שראו בתמונה זו איני זוכר, והיו מספרים תמיד

שרבינו נכנס לחנות בווינא שמכרה גם ציורים, וביקש לקנות תמונה זו, ובעל החנות דרש עבור תמונה זו מחיר גבוה, ואמר לו רבינו שעבור מחיר זה אין שוה התמונה, ואמר כמה הוא מוכן לשלם עבור התמונה, ולא הסכים בעל החנות למכור עבור סכום זה, ויצא מהחנות בלא שקנה את התמונה.

אבל מאז לא עלה בידי בעל החנות למכור את התמונה, ולאחר זמן קנה הרבי ממנו את התמונה במחיר שנקב הרבי בראשונה.

*

דבר זה הנני זוכר בבירור, על שולחנו של רבינו עמדו תמיד שני כתרי ספר תורה מכסף, ועמד שם מורה שעות עם כובע של זכוכית, והיה קפיץ שהסתובב הלך וחזור, ולא היה המורה שעות משמיע קולות.

*

מעשה מופת של רבינו בהמשכת רפואות

הניסים והנפלאות שראו אצל רבינו בברכותיו, היו אלו דברים נפלאים ממש, וכבר סיפרנו חלק מהעובדות בעבה ש"ב של אבי ז"ל שמשא כאחות בבית הרפואה הדסה, ומצאו הרופאים אצלה גידול בצווארה, והיה זה בתקופה שהיה רבינו שוהה בירושלים, וראה אבי את רבינו בירושלים ושאל אימתי יוכל להכנס עמה, ולקחה אבי מבית הרפואה לרבינו, ונכנס עמה לרבינו, והיא ספרה לרבינו מה שהרופאים אומרים שיש בצווארה, והרופאים אמרו שהגידול גדול כל כך, שאין צריכים אפילו צילום, שזה היה ניתן לממש בידים, וכששמעו רבינו את הדבר פנה לאבי ואמר לו בלשון פלא, נעמט זיך אין קאפ אז איהר זענט

באר בשדה - שטפגשט

הזכירו את בנם, ובקוויטל שכתבו כתב האב של התינוק, שלא יזח משם ללא הבטחה, ורבינו ברכו בלשון ברכה, והראה אל התינוק לרבינו מה שכתב, וענה רבינו, וכי אוכל לומר נביאות, זאגן נביאות? זאת אוכל לומר שהמצב יהיה יותר טוב, וביקש רבינו שידווחו לו כל העת מהו המצב, והשי"ת עזר שהבן הבריא וישבו לביתם, אבל למעשה לא הבריא לגמרי, שכסדר סבל מדלקות אזנים או שאר דברים, והדיעו הדבר לרבינו, על פי בקשתו.

פעם אחת נכנס אבי התינוק לרבינו, והזכיר את בנו, ודיבר אז רבינו דברי נביאות ממש, וכך אמר, הערש וואס איך וועל אייך זאגן, שהבן יהיה עלול במחצית השנה הבאה לכמה מיני חלאים, ולאחר זמן זה יהיה הבן בשלמות הבריאות.

בהושענא רבה היה אבי בירושלים, והגיע אז לתפילה, וכאשר נכנס לאחר התפילה להזכיר עצמו, קודם השאלה פנה אליו רבינו ואמר לו, השבוע ולא יותר, היינטיגע וואך און מער ניט, שמעכשיו שוב אינו עלול למחלה. ואכן ראו שם דברים גלויים.

מועדת סיפורי צדיקים

הנה עצם הענין של סיפורי צדיקים, שמספרים מגדולתו של הצדיק, ובפרט שמספרים המעשים הנפלאים שהיה אצל רבינו מהוסיאטין, צריך שהמעשים הללו יפעלו בני מעשה טוב, מעשה הצדיקים צריך לשנות את מהלך חיינו היום יומי.

מהו החיים

יש לנו להתבונן מהו לחיות, חיים היינו שהאדם חי לפי דרגת החיים המיועדת לו, וכמו שהארכנו בשיחות הקדומות, אבל כשהאדם חי במדרגה יותר נמוכה ממדרגת החיים ששייך לו, אין זה נקרא חיים, הייסט עס נישט געלעבט, וזהו מה שאמרו בזוה"ק שמי שנפל ממדרגתו נקרא מת.

והנה בברכת גבורות אנו אומרים 'מכלכל חיים בחסד מחיה מתים ברחמים רבים', וחוזרים ואומרים 'ומקיים אמונתו לישני עפר', ויש להבין מהו כפל הלשון, ומבארים בספרים הק' שמה שאומרים 'ומקיים אמונתו לישני עפר', היינו לעתיד לבא, אבל מה שאומרים 'מחיה מתים ברחמים רבים' הרי זה לשון הווה, שלא יהיה האדם בכלל 'רשעים בחייהם קרויים מתים', וזהו הענין של תחיית החיים, והרי זה בדינו, על ידי עבודת התשובה.

אופן האתערותא דלעילא

והביאור בזה הוא, הנה האדמו"ר האמצעי מליוביביטש זי"ע בספריו מאריך הרבה לבאר שאין אתערותא דלתא שקודם לו אתערותא דלעילא, ומשום כן כדי שיזכה האדם לשוב בתשובה באתערותא דלתא, שיוכל לעורר עצמו, הרי הוא צריך לאתערותא דלעילא, שהאדם מרגיש התעוררות תשובה, וכמו שמבואר מהבש"ט ענין הבת קול שיוצא בכל יום 'שובו בנים שובבים', שאף שאין אנו שומעים את הבת קול בפועל, אבל הנשמה שומעת את הבת קול, והוא מרגיש שחסר לו איזה דבר, וזהו האתערותא דלעילא, הענין של 'מחיה מתים ברחמים רבים', שיזכה האדם לשוב לחיות.

והנה אף שאין אנו זוכים לשמוע את הבת קול מלעילא, אבל הצדיקים זוכים לשמוע, וכמו שאמרו בגמרא (ברכות ג.) 'תניא אמר רבי יוסי פעם אחת הייתי מהלך בדרך ונכנסתי לחורבה אחת מחורבות ירושלים להתפלל, בא אליהו זכור לטוב ושמר לי על הפתח והמתין לי עד שסיימתי תפילתי, לאחר שסיימתי תפילתי אמר לי שלום עליך רבי ואמרתי לו שלום עליך רבי ומורי וכו' ואמר לי בני מה קול שמעת בחורבה זו, ואמרתי לו

שמעתי בת קול שמנהמת כיונה ואמרת אוי לבנים שבעונותיהם החרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי והגליתים לבין האומות, ואמר לי, חייך וחי ראשך לא שעה זו בלבד אומרת כך אלא בכל יום ויום שלש פעמים אומרת כך ולא זו בלבד אלא בשעה שישראל נכנסין לבתי כנסיות ולבתי מדרשות ועונין יהא שמי הגדול מבורך הקדוש ברוך הוא מנענע ראשו ואומר אשרי המלך שמקלטין אותו בביתו כך מה לו לאב שהגלה את בניו ואוי להם לבנים שגלו מעל שולחן אביהם'.

בדברי הגמרא יש לדקדק הרבה דקדוקים, ונציג כמה מהם, הנה אליהו הנביא שואל את רבי יוסי 'מה קול שמעתי', והוא עונה לו 'שמעתי בת קול', ועוד יש להבין שבגמרא שם אמרו 'ועל כל משמר ומשמר יושב הקדוש ברוך הוא ושואג כארי', וכן יש כמה מאמרי חז"ל שמבואר שהבת קול הוא כארי, ואילו רבי יוסי אומר 'בת קול שמנהמת כיונה'.

והביאור בזה הוא, הנה התוס' מבארים שבת קול הוא קול היוצא מן הקול, והיינו שרבי יוסי אמר לאליהו הנביא, זכיתי לשמוע לא רק את הקול, אלא גם מה שנוגד מתוך הקול, וזה הכוונה 'שמנהמת כיונה', היינו מה שבני ישראל עונים, שכן ישראל נמשלו לכיונה, שהצדיקים שומעים את ההכרזות.

שעות של קורת רוח עילאית בהתועדות החסידים הייחודית של הגה"ח רבי אליהו לנדא שליט"א בסיפורי הדר מתוך הקודש פנימה

אבל אנו שאזנינו אטומות אין זוכים לשמוע, אבל הבעש"ט הק' חידש שבשורש הנשמה, הנשמה שומעת את ההכרזות, והרי זה משפיע על האדם, וזהו הסיבה שלפעמים האדם בלא שום סיבה מרגיש איזה התעוררות, לפי שהנשמה בשרשה שמעה עכשיו את ההכרזות, וזהו האיתערותא דלעילא שצריכה להמשיך את האתערותא דלתא שיתעורר בתשובה, וזהו הקול היוצא מן הקול.

מחיה מתים ברחמים רבים

והנה מי שאין לו דעת הרי הוא מחפש הדרכים איך להפטר מהמצב רוח הקודש שנחת עליו על ידי מה שמסיח דעתו, ויש מי ששוחה משקאות חריפים וכדומה, אבל האדם צריך להתעורר באתערותא דלתא ולשוב בתשובה, וזהו 'מחיה מתים ברחמים רבים', שהשי"ת מעורר את האדם לתשובה בכמה מיני דרכים על ידי האיתערותא דלעילא.

פחד הנשמה

והנה בכתבי הרשב"א מבואר שהנשמה קודם שהיא נשלחת לעולם הזה, יש לה פחד גדול לרדם לעולם הזה שהוא עלמא דשיקרא, שהשקר שולט בו שלטון ללא מיצרים בראש כל חצות, ואפילו בענינים שנראים כענינים שבקדושה.

האמונה שהשי"ת משגיח על כל פרט ופרט שיש בעולם

אבל באמת שהפחד של הנשמה הוא ענין יותר עמוק, ונבאר - הנה כשבן אדם מבוגר וילד קטן

מביטים יחדיו על תיאטרון בובות, הילד הקטן כשהוא רואה תיאטרון בובות הרי הוא יוצא מהכלים מהיפף שהבובות רוקדות, אבל מי שהוא יותר מבוגר ועיניו שכל לו, הרי הוא ידע ומבין שהבובה אינה רוקדת, ובדאי שיש כאן מרקיז, והתפעלותו של האדם המבוגר הוא מהזריזות של האצבעות של המרקיז שהוא מרקיז את הבובה, אבל אין הוא מתפעל מהבובה הרוקדת.

וכל זה הוא עד שהאדם רואה את הבובה הרוקדת העולם הזה, שכאן כולם מתפעלים שרואים בובה רוקדת, והאדם צריך ללמוד הרבה ולהתבונן הרבה, להבין השקר של העולם הזה, שהבובה אינה רוקדת, ואת זה לומדים בתורת החסידות, להבין שיש כאן מרקיז.

כי את העיקרון הזה ידע כל אחד שבושה אינה רוקדת, אבל כשהאדם מתבונן בעולם הזה אין הוא מבין שיש כאן רק בובה שאינה רוקדת, ונדמה לה שהיא רוקדת, ועל זה צריכים להתבוננות.

מספרים שלאחר הסתלקות אחד הצדיקים הלכו שנים מהחסידים לחפש להם רבי ומורה דרך, ובאו אצל הרה"ק רבי אורי השרף מסטרעליסק זי"ע, ונכנסו לחדרו, והוא לא נתן להם שלום וגם לא אמר להם מאומה, אלא רמז להם שיעמדו אצל החלון, ומול החלון נסעה עגלה עמוסה בקש וגבבא עד למעלה, ובדרך כלל כשהיתה נוסעת עגלה עם קש וגבבא, היתה העגלה משאירה עקבות, שהיו נופלים מהצדדים קש וגבבא, ושאלם השרף, האם אתם מאמינים באמונה שלימה שכל קש שמונח בעגלה זו, הרי זה בהשגחה מלעילא היכן יהיה מונח חתיכת הקש, וכל חתיכת קש וגבבא שנופל בדרך, הכל הוא בהשגחה עילאית, על כל קש וקש האם יפול והיכן יפול, שכל חתיכת קש ותבן שמסודרים על העגלה זה למעלה מזה הכל נגזר עוד מששת ימי בראשית שחתיכת קש זה יהי למעלה וזה למטה וכן כל חתיכות קש לאיזה צד שיהיו מונחים זה כאן זה כן, ועוד נגזר מהשי"ת בששת ימי בראשית שבאמצע נסיעת העגלה על הדרך יפלו חתיכות קטנות מן הקש זה בכה זה בכה והכל הוא בהשגחה פרטית מהקב"ה שחתיכה זאת תהי' דווקא כאן באתו מקום שנפלה ולא הלאה אפ"ל מקום קטן כלל ולא במקרה כלל וכן אם תבוא לכאן הרוח ותפזר הקש מכאן לכאן גם זה הוא הכל בהשגחה פרטית.

המה החסידים התבוננו בעצמם ואמרו רבינו אין אנו עדיין במדרגה הגדולה הזאת להאמין כל כך בהשגחה פרטית על כל דומם ודומם, כי מה איכפת ליה להקב"ה אם חתיכה קטנה של קש מונחת כאן או כאן, כשמוע הצדיק דבריהם צעק עליהם, אפיקורסים! צאו מביתי תיכף, כי לא יכולני לראות פניכם כי היא כפירה ממש במציאות הבורא ב"ה הממלא כל עלמין וגירש אותם מחדרו בבושת פנים.

הם יצאו משם בצער גדול מאוד וגעו מאוד בבכיה, ובקשו שיאיר השי"ת את עיניהם בדבר זה, עד שבאו לידי מחשבה להבין דבשלמא בן אדם שהוא בעל גבול ובעל תכלית שייך אצלו חילוק בין דבר גדול לדבר קטן, למשל דבר גדול חתיכת זהב הוא חשוב אצלו ומשגיח עליו היטב שלא יאבד ממנו ועל חתיכת כסף גם כן משגיח אבל השגחה פחותה מזהב ועל חתיכת נחושת ג"כ משגיח אבל פחותה משל כסף וכן הלאה עד שעל חתיכת קש קטנה אינו משגיח מפני קטנות שויה, וכל זה שייך אצל בן אדם שהוא בעל גבול ויש אצלו חילוק בין דבר גדול לדבר קטן, אבל הבורא ב"ה שהוא אין סוף ואין תכלית שכל העולם כולו עם כל האצורות שיש בה כלא חשוב קמיה ואינם אפ"ל כפייר קטן, ועם כל זה משגיח על כל העולם א"כ מה חילוק אצלו בין לברוא ולהשגיח על כל העולם תבל ויושבי בה לבין חתיכת קש קטנה, כיון דהקב"ה בלתי בעל תכלית וגם כל העולם כולו עם כל מה שיש בה לכלום יחשב, א"כ אם משגיח על זה גם משגיח הוא על זה עד לפרטי פרטים ומי

הנה השי"ת מזהיר את בני ישראל 'השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים', ופסוק זה מדבר על מיש הוא עובד ה' וכמו שנאמר 'ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם', וכיצד זה ניתן לחשוב שעובד ה' יבא לידי עבודה זרה, ומבאר הבעש"ט הק', הפסוק בא להזהיר 'וסרתם', לפעמים האדם סר מהדרך במשהו, והוא אינו מרגיש כלל בדבר, אבל הסרה זו תביאהו עד לידי עבודה זרה, ועל זה מזהירו הפסוק 'וסרתם', שיזהר מהסרה של משהו, שאז יבא לידי ועבדתם אלהים אחרים.

עוד מבאר הבעש"ט הק', הפסוק מזהיר על 'פתה לבבכם', כי כיצד באים לידי סרתם, על ידי מה שהיה 'פתה לבבכם', שהלך אחר תאוות ליבו, ונמצא שבאותה השעה לא שמע בקול ה' אלא שהלך אחר יצרו הרע, וזהו כבר בגדר עבודה זרה, עצם הסרה שבא מחמת 'פתה לבבכם', זה גופא הוא כבר עבודה זרה, לפי שגם מחשבת הלב יש בו איסור והיותה, שלא יסור אחר מחשבת הלב.

זהו אחד מהנקודות המרכזיות של תורת הבעש"ט. ועל ידי כך יבא האדם לאהבת ה', ובאמת שהאדם צריך להתבונן שהנה הוא כבר אומר ואהבת את ה' אלקיך שנים ארוכות, ויתבונן עד כמה כבר בא לידי אהבת ה', וכיצד הוא מקיים ואהבת 'בכל לבבך', דהיינו בשני יצירות, והוא קורא קריאת שמע ג' פעמים ביום, ועליו להתבונן עד כמה כבר התעלה.

ולשם כך באים אל הצדיק, 'כי יבא אלי העם לדרוש אלקים', שהאדם צריך לבא אל הצדיק כדי להתקרב אל השי"ת.

סעודת ההילולא

מסייע לאמונה

כשאנו יושבים עכשיו בהילולת הצדיק, הנה על סעודת שבת שאומרים 'סעודתא דמהימנותא', ואמרו צדיקים שהכוונה

הוא שסעודת השבת הרי זה מסייע לאמונה, וכמו כן הסעודה שיושבים בהילולא דצדיקא הרי זה סועד ומסייע לאמונה של האדם, ויש לנו להתחיל לחיות על פי ההתעוררות באמונה.

השי"ת יעזור שבזכותו של הצדיק נחיה באופן הראוי, ונזכה לישועות גדולות.

הנה בחנוכה אנו אומרים 'עמדת להם בעת צרתם', ויש להבין מהו ההדגשה 'בעת צרתם', והכוונה בזה הוא, כשהאדם מכיר ומשיג שהענין של 'להשכחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך' הוא 'בעת צרתם', אזי יהיה 'עמדת להם'.

ה' יעזור שנוכה להתחיל לחיות באופן הראוי.

נמצא כאן עמנו הגאון רבי ירחמיאל בויאר שליט"א נכדו של הגה"ח ר' נחום יאסער, שהיה מגדולי הצדיקים והחסידים בדורות האחרונים, והיה בעל עבודה גדולה, ונסע לרבינו משטפנשט, והרב ירחמיאל בויאר שליט"א נסע גם כן לרבינו בעל ההילולא, שזכה להיות בצלו של הצדיק, ונזכה לשמוע ממנו דברי ברכה.

היה הענין הראשון שלשם כך נסעו החסידים לרבי, 'כי יבא אלי העם לדרוש אלקים', שחיפשו החסידים הדרך כיצד להתקרב את השי"ת, שכן כאשר נוסעים לרבי, הכוונה הראשונה של הנסיעה לרבי צריך שיהיה, איך מתקרבים לשי"ת, איך נעשים יותר רוחניים, איך יהיה יותר בגדר 'חי' לפי דרגת החיים שלו, כיצד יזכה להתרומם.

וכיצד מרומם הצדיק את הבאים אליו, יש בענין זה מאמר מאחד הצדיקים על הפסוק בפרשתן (בראשית מ, ב) 'ויאמר אליהם אביהם שבו שברו לנו מעט אוכל', ובאר הרה"ק מרו"ח זי"ע, "שובו", אם אתם רוצים לשוב בתשובה שלימה לפני הקב"ה, "שברו" קנו לעצמכם את המידה הזאת של "מעט אוכל", לא להרבות באכילה, שלא יהיה שקוע בעולם הזה, והיינו שהאדם יבין מהו העולם הזה, וזה מה שהצדיק מורה לחסידים, שיבינו וישיגו מהו העולם הזה, ושיש מנהיג לבירה.

וכאשר באו אצל הצדיקים וראו הנהגתם באופן נפלא, למעלה מדרך הטבע, בזה הבינו עד כמה הכל מושג מלמעלה, ויש מנהיג לבירה.

ועל ענין זה הובטחנו על ידי הנביא שעל ידי התבוננות נשיג שיש מנהיג לבירה, וכמו שנאמר (ישעיה מ, כו) 'שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה', שעל ידי ההתבוננות 'שאו מרום עיניכם', אזי יהיה 'וראו מי ברא אלה'.

הגה"צ רבי מנחם מנדל טוביאס שליט"א אב"ד דרכי שמואל במשא בסעודת ההילולא, משא הקדש יובא בשבוע הבא

זהו המעלה של סיפורי צדיקים, שבאופן זה ישיג האדם שיש מנהיג לבירה, שכאשר ישמע איך שהצדיק פעל ענינים למעלה מדרך הטבע ילמד שהבורא פעל כל זאת, ויאמין בהנהגת הבורא.

בתפילה מפרשים האמונה בהשגחה פרטית

והאמת הוא שבשעת התפילה אנו מפרשים כל העת איך שהשי"ת הוא זה שמנהיג את העולם בכל פרט ופרט, וכמו שאנו אומרים בשבת בברכת יצר אור, 'הקל הפתוח בכל יום דלתות שערי מזרח ובוועד חלוני רקיע מוציא חמה ממקומה ולבנה ממכון שבתה', ומהו חלוני רקיע, מבואר בפרקי דרבי אליעזר שהחלון הוא בנקודה שהחמה מתחילה לזרוח, והשמש בכל יום זורחת ממקום אחר, ובכל מפרשים שהבובה של העולם הזה לא רוקדת מעצמה, יש מי שמרקיט את הבובה, שהשי"ת הוא מנהיג הברירה, ואין דבר שנעשה ללא השגחתו.

וכאשר שומעים סיפורי צדיקים זה עוזר לנו להבין שהבובה אינה רוקדת מעצמה, אלא יש מי שמרקיט את הבובה.

שאנו מאמין שהשי"ת משגיח על חתיכת קש איך יהא מונח וכד', הוא מפריד אלוף ונותן ח"ו קצבה לגדולתו של הקב"ה, א"כ באמת אפיקורס יחשב ובוזה נתחזקה אמונתם, ואח"כ קירבם הרה"ק מאוד ונתן להם שלום בהארת פנים.

תפקידם של הצדיקים רועי ישראל

והנה למדנו מזה שהחסידים שנסעו לחפש להם רבי, נסעו לחפש להם מורה דרך בתורה ועבודת ה' ואמונה, ובאמת שהרמב"ן מבאר באריכות מהו תפקידו של הצדיק, מהו תפקידו של הרועה, הרמב"ן מבאר דבריו בפרשת יתרו, שהנה בפסוק נאמר כשבא יתרו למדבר (שמות יח) 'יהי ממחרת וישב משה לשפוט את העם ויעמוד העם על משה מן הבוקר עד הערב, וירא חותן משה את כל אשר הוא עשה לעם ויאמר מה הדבר הזה אשר אתה עושה לעם, ובוזה יד לדקדק מה שאמר אשר אתה עושה לעם, ולא מה שרעם עושה לך, וענין זה יבואר בהזדמנות אחרת, ושאל 'מדוע אתה יושב לבדך וכל העם נצב עליך מן בוקר עד ערב'.

והשיב לו משה רבינו 'ויאמר משה לחותנו כי יבא אלי העם לדרש אלקים. כי יהיה להם דבר בא אלי ושפסתי בין איש ובין רעהו והודעתי את חקי האלקים ואת תורתיו'. ומבאר הרמב"ן שאמר משה ליתרו, שיש לו כמה וכמה תפקידים, וכמו שמבאר.

התפקיד הראשון הוא: 'כי יבא אלי העם לדרוש אלקים', 'השיב משה לחותנו צריכים הם שיעמדו עלי זמן גדול מן היום, כי לדברים רבים באים לפני, כי יבא אלי העם לדרוש אלקים, להתפלל על חוליהם ולהודיעם מה שיאבד להם, כי זה יקרא דרישת אלקים, וכן יעשו עם הנביאים, כמו שאמר (ש"א ט, ט) 'לפנים בישראל כה אמר האיש בלכתו לדרוש אלקים לכו ונלכה עד הרואה, וכן ודרשת את ה' מאותו לאמו האחיה מחלי זה (מ"ב ח, ח), שיתפלל עליו ויודיענו אם נשמעה תפלתו, וכן ותלך לדרוש את ה' (בראשית כה, כב)', התפקיד השני הוא: 'ועוד שאני שופט אותם, כי יהיה להם דבר בא אלי ושפסתי'. התפקיד השלישי הוא: 'ועוד אני מלמד אותם תורה, והודעתי להם את חקי האלקים ואת תורתיו'.

ועל זה אמר לו יתרו 'היה אתה לעם מול האלקים והבאת אתה את הדברים אל האלקים. והזהרת אתה את החוקים ואת התורות והודעת להם את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו. ואתה נתחזה מכל העם וגו' ושפטו את העם בכל עת', ומבאר הרמב"ן שהודה עמו יתרו שרוב התפקידים לא יוכל למסור לאחרים, וכמו שמפרש, 'היה אתה לעם מול האלקים, ויאמר, היה אתה בעבורם עומד נגד האלקים להתפלל אליו', 'הבאת אתה את הדברים, שביקשו אל האלקים, הודה לו על הדבר הראשון שאמר כי יבא אלי העם לדרוש אלקים'.

עוד הודה לו, 'הזהרת אתה את החוקים ואת התורות ותודיע להם את הדרך אשר ילכו בה על פי התורה והמצוה שתזהירם אתה מאד, ותלמדם התורה והמצוה, הודה לו גם במה שאמר והודעתי את חקי האלקים ואת תורתיו', 'אבל במשפט אשר אמרת ושפטתי בין איש ובין רעהו, שים לך שופטים עמך, כי כבד ממך דבר המשפט יותר מן הכל, וטוב לך ולהם להקל מעליה, ונשאו אתך', שרק לגבי המשפט, יוכל למנות שופטים חדשים.

זהו התפקידים של הרועה, של הרביס והצדיקים, לקרב את בני ישראל אל השי"ת ולברכם, שכן מה שהיה אצל משה רבינו נמשך בכל הדורות, שהוא הענין של אתפשותא דמשה בכל דרא ודרא, וזה

דרשת הגה"ח הרב ירחמיאל בויאר שליט"א

קדושת צדיקי בית רח"ק

ברשות כל הנאספים.

אבות משפחתנו נסעו לצדיקי בית רח"ק, ואבי ז"ל צוה לכתוב על מצבתו 'מנאמני בית רח"ק', וכן אכן כתבנו, והוא זכה לבנות את הישיבה הק' ישיבת רח"ק בעיר תל אביב סמוך לתחנה המרכזית, והרי זה זכות בשבילי שאני יכול לעמוד כאן ולהזכיר את רבינו בעל ההילולא.

צדיקי בית רח"ק לא היו מרבים לדבר, הנני זוכר כשהייתי משתתף בעריכת השולחן של הרה"ק האביר יעקב מסדיגורה זי"ע בקלויז 'ברח' נחמני, כילדים היינו באים לסדר את השולחנות, ורצינו לסדר השולחנות לפני תפילת מנחה, כדי שתיכף אחרי תפילת מעריב יוכלו לגשת לעריכת השולחן, אבל הרבי האביר יעקב בא ואמר לנו ענין אחד, והוא נורא ממש, הוא אמר, אם יבא עכשיו יהודי למנחה ויראה איך שהשולחנות מסודרים כבר

לעריכת השולחן, על ידי כן יהיה לו לא נעים לצאת מבית הכנסת לאחר התפילה, ולכן הורה שלא לסדר השולחנות עד אחר תפילת מעריב, כדי שמי שירצה יוכל לצאת מהקלויז לאחר התפילה, ואחרי שכולם יצאו, אז תוכלו לסדר את השולחנות, זהו השגות של צדיקים, שאי אפשר להשיג כלל.

אלו הם צדיקים נשגבים שאין לנו שום השגה בהם.

זכיתי שכל הבנים שלי הם תלמידי חכמים מופלגים יותר ממני, אבל אני זכיתי לראות אנשים גדולים, מה שהם כבר לא זכו, לראות צדיקים נשגבים ואנשים גדולים, זה נותן לאדם חיות מיוחדת.

הנני מעלה על זכרוני איך שהיינו הולכים בתל אביב של פעם לרח' פיירברג להרה"ק הדמשק אליעזר, 'הדמשק', אין לנו השגה בדבר, אנחנו היינו טשורטקובער חסידים, והיינו הולכים לרח' אחד העם ליד רח' החשמונאים את הרה"ק מטשורטקוב (זלטיפול) בנענועים, מי יכול לתאר דבר זה, והבנים של שלא זכו לזה כבר, הרי זה חסר להם.

זקני הרה"צ ר' נחום יאסער, לא עלה על מיטה במשך ל"ב שנה, והוא הבטיח לזקנתי הצדקנית שאם תסכים עמו הוא מבטיח לה גן עדן, יום אחד באה אלי הסבתא ע"ה ואמרה לי, הנה הסבא הבטיח לי גן עדן, אבל כיצד אמצא את הסבא בגן עדן, אמרתי לה שאני לא יודע, אמרה לי הסבתא, קח אותי לרבנית הזקנה מטשורטקוב, ואכן הלכנו אליה, שהיתה גרה בקומה שלישית, והסבתא שאלה את הרבנית, הנה בעלי הבטיח לי גן עדן, אבל כיצד אמצא אותה, ענתה לה הרבנית, אגיד לך משהו, גם אני זכיתי להבטחה מבעלי זי"ע לגן עדן, ואני שאלתי אותו היכן אחפש אותך, כיצד

אדע היכן אתה נמצא, ואמר לי, תבקשי ותכתבי שבשעת הקבורה יקברו אותך עם טבעת הקידושין שנתי לך.

וכן עשינו בעת הקבורה של הסבתא, היא נקברה בבית החיים נחלת יעקב סמוך ונראה לציון קדשו של האביר יעקב.

זכיתי לראות פני הקדוש

וכעת נבא לספר מה שהיה אצל רבינו בעל ההילולא, את האמת אגיד לכם, בעניי איני מבין גדול, אני לא מבין בצדיקים, אבל כשראו את פני רבינו, גם בלי להבין, היו חשים בקדושה, כשנכנסתי אליו לבית שהיה גר בבית היו רהיטים כבדים, כשנכנסו לביתו חשו קדושה עילאית שאי אפשר לתאר.

שני פעמים זכיתי לראות פני הקדוש, פעם אחת ראיתי כשהיה נוסע כל שנה בימות הקיץ לעיה"ק ירושלים, והיה האכסניא בשכונת תלפיות.

הגה"ח רבי ירחמיאל בויאר שליט"א במשאו

כשהנני מספר את הזכרונות שלי לצאצאי, אני אומר להם, יש תחושות שאי אפשר להעביר, הנה מצד אמי הנני נכדים וצאצאים של הרה"ק רבי ליבר הגדול מברדיטשוב, לפני שנים נסעתי לעיר מוסקבא למסור שיעורים בישיבה ובסמינה, ובקשתי מהם כשכר עבור עבודתי, שבדרך למוסקבא ברצוני לנסוע מקיוב בדרך לברדיטשוב, ואכן הסכימו עמי וסדרו לי תחנה בקיוב שנסע לברדיטשוב, ובקשתי בקשה זו, לפי שאנו צאצאיו של רבי ליבר הגדול, והוא נקבר לא בבית החיים, אלא באמצע הגן.

ההבדל ביני לבין צאצאי, אני עוד זכיתי לראות משהו, לראות נענועים של הרה"ק האביר יעקב מסדיגורה, של הרה"ק מטשורטקוב, זה עבודת ה' נפלאה, גם מי שאין לו שום השגה ושום ידיעה, אבל הוא מושפע ומוקרן ממה שהוא רואה, זה צורב בנשמה, מה שצאצאי לא זכו.

זה מה שאני בא לספר כאן מרבינו בעל ההילולא, תראו כמה אנחנו רחוקים מהצדיק, כשהיה רבינו

יושב בעת עריכת השולחן הוא לא הוציא דיבור מפי, אבל עצם ראיית הצדיק, ראו איש קדוש, הוא ישב אחוז שרעפים, שהוא בכלל לא היה כאן עמנו, הוא היה כל כולו בעולם אחר, זה מה שאין לנו בדור שלנו, אנו עוד ראינו צדיקים ועל זה אמרנו אנחנו רוצים לגדול כמו הצדיק, אבל הדורות שלנו כבר לא זכו לזה, ויש לנו להטמיע בתוכינו עד כמה אנו רחוקים מההשגות בצדיק, כמה אנו לא יודעים מאומה.

הרה"ק הבית ישראל מגור אמר פעם לי ולאחי הגה"צ ר' יהודה זצ"ל כשפגש אותנו בדרכינו בגאולה, ואמר לנו, ניסיתי כמה פעמים לבקש מהסבא שלכם ר' נחום יאסער להיות אצלו בסעודה שלישית, אבל הוא לא נתן לי רשות, אכן זה לא הועיל, שנתפסתי בברזלים של החלוק וראיתי, והראיה של הסעודה שלישית שלו נתן לי כוחות להרבה שנים, זהו כח של ראייה, אלא שצריכים לדעת מה לראות ואיך לראות.

הרי שאין שייך לומר שהייתי אצל רבינו בעל ההילולא, אני יכול רק לומר, הייתי, ואני חושב שמה שאני ראיתי זה נותן לי מעלה יותר גדולה מהבנים שלי שלא ראו.

כשבקש ממני הרב סלומון שליט"א לבא לדבר חשבת, איך שייך שאני יעמוד ויספר על רבינו, אבל יש לי מעלה זו שראיתי, זה שאני ראיתי זה אומר שיש לי הכח להעביר כח זה לדורות הבאים ולומר, רבותי, אמנם אנחנו רחוקים, אבל אנו ראינו אנשים קדושים.

אני תלמיד ישיבת פוניבז', והמשגיח שהוא עיצב את חיינו היה הגה"צ ר' יחזקאל לוונשטיין ז"ל, פעם אמר לנו המשגיח, היודעים אתם מהי המעלה שלי יותר מהמעלה שלכם, אני ראיתי אחד שראה אחד שעוד ראה בן אדם, ועל המשקל הזה אני יכול לומר אני ראיתי אחד שראה אחד שראה אחד שעוד ראה בן אדם...

כשהיה רבינו יושב בעת עריכת השולחן, היה זה פחד ויראה להביט עליו, ואיך אני יכול לעמוד ולדבר כאן, אכן כל מה שדברנו כאן הוא לכבוד ולכבוד בית אבא, שאבי ביקש בצוואתו שאם נראה אחד של הרה"ק מרח"ק, שנעמוד בפניו, ואחי ר' יהודה היה מקפיד על זה, כשאמרו לו שנכנס נכד של הרה"ק מרח"ק, תיכף היה עומד בפניו.

הש"ת יעזור שזכות הצדיקים יעמוד לנו ולזרעינו ולזרע זרעינו ונזכה בקרוב ממש לגאולה שלימה, ונזכה לעלות בתורה וביראת שמים ובזיכוי הרבים, ונזכה לראות במהרה במשיח צדקינו.

דרשת הגה"ח הרב שלמה זלצמן שליט"א רב דקאברין ונוה ירק

שלושה ימים המתינו עד שסוף סוף הוכנסו פנימה לאחר שהגישו את הקויטל ופירטה את צרתה, נוצרה דממה שנמשכה ונמשכה והצדיק לא הגיב האשה הפרה את הדממה והחלה לספר על שיחתה עם הילד ועל קביעתו ההחלטית שבעלה נמצא במקום פלוני, אף הוסיפה כי היא מסופקת אם אמנם הילד יודע לקבוע קביעות מסוג זה, הצדיק השיב לה כי אם הילד אמר מה שאמר אין לזלזל בו, יש לקחת את הדברים לתשומת לב לנסות למקום שנקב ולברר את הדברים, הוא צ"ל הוסיף את ברכתו להצלחה וכך יצאו מאת פני הקודש.

חציית הגבול חזרה לא היתה קשה ולא היוותה בעיה, משמר הגבול לא הערים קשיים ועד מהרה מצאו שלושת הנוסעים את עצמם שוב בביתם, לאחר שהאשה טיפלה בביתה ובילדיה ולאחר שנחה יום יומיים מטלטולי הדרך שכרה עגלה ויצאה לדרך אל המחנה שהילד רבינו ז"ל נקב, אכן לא היה זה רחוק כשעתיים נסיעה, כאן נכנסו לה קשיים חדשים בפתח המחנה סרב משמר השער לאפשר לה להיכנס, על כל שאלותיה השיבו בלא יודעים, כשראתה שהיא נתקלת בחומה אטומה הניחה כי כאן לא תצמח לה ישועה ואף חשבה לנטוש את המקום ולשוב לביתה, אולם קול פנימי הבוקע מתחת לסף ההכרה קרא לה לא להיכנע, היא החלה להקשות על אנשי המשמר ולדרוש מהם שייצא אליה קצין סמכותי שיכול להשיב על שאלותיה, רק לאחר שהוחלפו המשמרים ובין השומרים החדשים היה חייל יהודי הסכים לקרוא למפקד כלשהו, זה שהאזין היטב לכל סיפורה הירשה לה להיכנס עמו למחנה ולברר את הכל במשרד, היא צעדה אחריו כבדת דרך עד למשרד שם נפגשה עם קצין אחר זה משום מה הסכים לחפש בין שמות החיילים שבתיק הכללי את שם בעלה, ואמנם השם אותה, הבעל נמצא במחנה זה!!!

מי שלא ראה את פרץ שמחתה של האשה העגונה לא ראה שמחה מימיו, היא בכתה וצחקה חליפות היא קמה וישבה, קמה וישבה היא החלה לדבר בשפת ללא מעצור וללא סדר לספר את כל אשר עבר עליה ואת כל סיבלה, הנוכחים במשרד עמדו סביבה ולא יכלו לעצור בעדה עד שנרגעה קמעה התישבה ובקשה מעט מים לשתייה.

קצין המשמר הורה לה לשוב לביתה ואף קבע מועד כעבור שבוע שבו תוכל לשוב למחנה ולפגוש את בעלה, כעבור שבוע כששבה למחנה והפעם עם אישור כניסה בידה נאלצה לחכות במשרד זמן רב עד שבעלה הובא והוצב לפניה, וסיפר לה בקצרה על פשר אובדנו במשך שנים עשרה שנים, הוא אמר כי הוא טולטל יחד עם כל הגדוד למרחקים ואף שם טולטלו ממקום למקום במשך שנים עשרה שנה לא היה רצף מספיק של שהייה במקום אחד, אך הוא מתפלל על כך שהיא לא השיבה לו על גליותיו שהיה שולח לו מדי פעם, מדוע כך שאל לא השבת על מכתביו, דק עתה התברר לה שהצבא הצאריסטי לא נהג להעביר את מכתביו חייליו למשפחותיהם.

בשובה לביתה החליטה האשה לשוב אל בית רבנו ולהודות לילד על שגילה לה ברוח קודשו את מקום בעלה, ואכן היא נכנסה להרה"ק ושם סיפרה מה שעבר עליה.

הכניסה, מתברר שלא, לא היום ולא מחר ולא מחרתיים, אולי לאחר מכן, האשה נעצבה אל ליבה היא השאירה בית עם ילדים, אמנם לא תינוקות אך ילדים בגיל ההתבגרות הזקוקים לאימם לארוחה ולסידורי בית מגוונים.

בחוף בעמדה בחברת אשת אחיה ובנוכחות נשים אחרות ובשוחחה על המצוקה ועל קשיי ההתקבלות בבית הצדיק אמרה לה אחת מן הנשים, את רואה את הילדים המשחקים כאן בחצר, זה הימני בעל הכיפה הגדולה הוא בנו של הצדיק, ישראל שמו, נסי לדבר איתו אולי הוא אף שהוא ילד יוכל להמליץ עבורך שתכנסי מיד.

האשה לא נרתעה גם מצעד זה, היא צעדה צעדים אחרים קדימה והתייבה סמוך לילד המשחק ואף קראה בשמו, זה לא השיב לקריאתה כשקראה שנית השיב לה בכך, אך לא הרים את עיניו ולא הסב את פניו אליה, היא פתחה עמו בשיחה וסיפרה לו כי היא מבקשת להיכנס אל הקודש פנימה אל אביו הצדיע וכי הגבאים משהים את בקשתה.

הילד האזין לדבריה והשיב לה תשובה שממנה משתמע כי אין ביכולתו לעשות דבר נגד הסדרים

ברשות הרבנים הגאונים הצדיקים שליט"א היושבים בראשות ההילולא, וברשות המרא דאתרא הרב אברהם יעקב סלומון שליט"א מקים עולה של תורה וחסידות, והוא עושה שם ושארית לצדיקי בית רח"ן שלא נשאר מהם צאצאים, ובזכותו אנו מסיבים כאן בהילולת הצדיק.

סעודה יחד עם רואי פני הקודש

אנו נמצאים כאן בהילולא קדישא של הרה"ק מהוסיאטין זי"ע, והרי זה התרגשות מיוחדת להיות במקום שנמצא עמנו אחד משרידי דור דיעה שעוד זכה לראות פני רבינו הקדוש, וכלשון שהיו אומרים אצל החסידים וואויל זענען די אויגן וואס האבן געזעהן די אויגן פון די צדיקים, ותרנומו, אשרי העינים שזכו לראות את עיני הצדיקים, נמצא עמנו הגה"ח ר' אליהו לנדא שליט"א שזכה לראות פני הקודש, אשרינו מה טוב חלקינו.

מעלת הדיבור מצדיקים

אנו נמצאים עכשיו ביומין דחנוכה, על הסעודות בחנוכה כתב הרמ"א (סי' ע"ד ס"ט) על דברי המחבר 'ריבוי הסעודות שמרבים בהם הם סעודות הרשות, שלא קבעום למשתה ושמחה, ונוהגין לומר זמירות ושבתות בסעודות שמרבים בהם, ואז הוי סעודת מצוה, והיה אומר זקני הרה"ק ר' משה מקוברין זי"ע, אנחנו נדבר מצדיקים ששור זמירות שירות ותשבחות להקב"ה, ועל ידי כך יהיה זה סעודת מצוה.

סיפורי מופת מרבינו בילדותו

סיפר הרה"ח ר' מאיר גרומן סיפור נורא מימי נעוריו של רבינו, מעשה באחד שלקחוו מלכות הרשעה לצבא, ונשארה האשה הצעירה לבדה, והילדים שפתאום נעשו יתומים ללא אב, ולא עוד אלא שמאז נלקח לצבא

לא נודע לאן נלקח, היכן הוצב ומה עלה בגורלו, פניות אין ספור של העגונה של הוריו ושל אנשי חסד למיניהם לשלטונות בבקשה לדעת העוד חי לא העלו דבר, השלטון אטום למשאלת אזרחיו, ושירותו זועקת לשמים, שנים עשרה שנה לא נודע היכן נעלם המגוייס.

מישהו יעץ שכדי לה לחצות את הגבול ולהכנס לעיירה הוסיאטין שבצידו השני של הגבול, שם יושב האדמו"ר ר' מרדכי שרגא מהוסיאטין, ואילו כדאי להכנס ולשטוח את המצוקה, האשה שלא חדלה לחפש את בעלה קיבלה עצה זו ולאחר התארגנות מתאימה יצאה לדרך.

כשבאה האשה לבית רבינו היה זה בימי אלו, במחצית השניה של חודש זה סמוך לימים הנוראים, ומטבע הדברים שבימים אלה קיימת תנועה גדולה סביב לכל מקום קדוש על אחת כמה וכמה סביב לאיש כה קדוש כמו האדמו"ר מהוסיאטין, אחיה של העגונה ששוחח עם הגבאי הבין כי לא במהרה יוכלו להיכנס לקודש פנימה, הם נרשמו ברשימת הממתנים ויבנתיים פנו לאכסניה המקומית לשכור חדרי שהייה.

בבוקר לאחר לילה של מנוחה פנתה האשה עם אחיה אל בית האדמו"ר לברר אם הגיעה שעת

הגה"ח רבי שלמה זלצמן שליט"א מקאברין ונוה ירק

שנקבעו בידי הגבאים, אך הוא מוכן לשמוע מה הנושא שעליו היא רוצה לשוחח עם אבא.

האשה שקלה רגע והחליטה לספר לו היא נעמדה לפניו בעונה בהכנעה כחסידי העומד בפני רבו ותינתנה לפניו את צרתה, הוא האזין בקשב רב ולא קטע את דבריה, לכשיסיימה שאל מה שמו ושם אמו, לכשענתה מה שענתה שקע הילד במחשבות ועיניו היו פתוחות ונעוצות במרחב הפתוח עד לאין סוף, כך עמדו שניהם באלם עד שהילד, הלא הוא רבינו ז"ל אמר, בעלך נמצא עכשיו במחנה פלוני הנמצא סמוך לעיירה פלונית, היא בקשה לשאול שאלות נוספות כמו מנין לך, אך הילד כבר היה ממנה והלאה חובר לחבריו וממשיך במשחקי הריצה.

האשה שבה לקבוצת הנשים וסיפרה על שיחתה עם הילד, הנשים הגיבו בהתפעלות אך יעצו לה לא לשוב עדיין הביתה אלא להמתין מספר ימים עד שתוכל להיכנס אל הצדיק עצמו, אפשר כך אמרו כי הילד כילד מדמה דברים ומשמיע את אשר עם ליבו ותו לא, אחת אף הציעה כי בהיותה בקודש פנימה תספר לצדיק על דברי הילד, דקות לאחר מכן כשסיפרה לאחיה על המפגש עם הילד אמר הלא העיירה שהילד הזכיר היא מעבר לגבול ואינה רחוקה מעירנו, מרחק של כשעתיים נסיעה, מנין יודע הילד את שם העיירה ואת קירבתה אלינו.

לאחר מכן קרא הצדיק את בגו והוכיחו על פגיו, הוא אמר לו, כי כבוד ה' הסתר דבר, וכי אין לו להתעסק בגלוי במה שראוי להיות נסתר.

אהבת ארץ ישראל

ברבינו בער אהבת ארץ ישראל ועלה בעצמו לאה"ק חזיר את אנשי הגולה בכלל ואת אנשי שלומו בפרט שימחרו לעלות לארץ ישראל.

ומספרים על הרה"ח וואלף לנדא, יהודי מפולין שעלה לארץ ישראל, ומחמת הדחק שהיה לו בנות ולא מצא להן זיווגין ביקש לשוב לעיר מגוריו בלאדז', וכאשר היה הכל מוכן עלה לרבינו, אבל רבינו הורה לו להשאר בארץ ישראל, ואמר ר' וואלף, כבר ארזנו את כל החפצים, אמר לו רבינו, אפשר להחסיר החפצים למקומם, אמר שוב ר' וואלף, כבר קניתי כרטיסים, והשיב לו רבינו, את הכרטיסים אפשר להחליף בכסף, וכאשר ראה שהיה מתעקש הורה לו רבינו, אני מצוה עליך שלא תסע, ותקופה לאחר מכן פרצה המלחמה, והיהודי ובני משפחתו נשארה נפשם לפליטה.

אצל רבינו ראו ענינים למעלה מדרך הטבע, וכמו שסיפר אחד המשמשים בקודש מה שהיה כשהי רבינו עדיין בעיר הוסיאטין, מעשה בחסיד שלא היה יכול לעשות נסיעה לקראת ראש השנה, ושלו קוויטל לרבי, רבינו קרא את הקוויטל, ואמר למשכ"ק שחסר כאן שם של אחד מצאצאיו, המשכ"ק פנה לחסיד, ואמר החסיד שאכן הוא החסיד שם של בתו, שהיא ירדה מהדרך ל"ע, ושוב אין לו שייכות עמה, כששמע רבינו מענין זה נענה רבינו ואמר בלשון קדשו, א קינד נעמט מען נישט אראפ פון דעם חשבון, שלא מורידים ילד מהחשבון, ואכן החסיד שלח קוויטל חדש עם שמה של בתו.

עברו שנים, צרות ישראל נתגברו והכלו ופרצה השואה האיומה, וחסיד זה איבד את כל משפחתו ולא נשאר לו זכר, וכך נשאר בדד ועירום וחסר כל, ולאחר המלחמה עזב את אדמת אירופה הארורה

ופנה לאמריקא, וכאשר הגיע לאחד הערים ביקש לאכול כשר, ואמרו לו שבבית פלוני דר יהודי חסיד, חסיד ליובאביטש, שאצלו אפשר לאכול כשר, והיה זה עדיין בימי חייו של הריי"צ, ואכן היהודי כבדו בכבוד גדול, והתחיל לדבר עם האורח, כששמעה בעלת הבית למטבח היא היתה כולה מאובנת, ומזה לבעלה שיכנס אחריה למטבח, כשנכנס למטבח אמרה האשה לבעלה שהקול מוכר לה, ויש מקום שזה אביה, אף שכבר לא ראתה אותו הרבה שנים, והתחיל בעל הבית לדבר שוב עם האורח, ושאלו כמה וכמה שאלות, עד שסיפר שבת אחת אינו יודע היכן היא, לפי שכבר לא היה לו שייכות עמה לפני המלחמה, ואז התברר שאכן בעלת הבית היא בתו.

ואז ראו כוחו של אותו צדיק, שאותה הבת שביקש אביה למחוק מהקוויטל, ורבינו אמר שאין מורידים בן מהחשבון, דוקא משם נשאר המשך הדורות.

צערן של תלמידי חכמים

סיפור מבהיל היה כאשר חש בתלמיד חכם ששרד בצער, ולא סתם תלמיד חכם אלא שר התורה, הגאון מטשעבין זצ"ל, שהנה בעלותו ארצה מגלות סיביר ובתנאי העוני ששרר אז קשתה המלאכה לארגן לו דירה ראויה, רבינו העמים על כתפיו את המשימה קרא אליו את אחד ממקורביו ואמר לו, עדיין חסר סכום מעות, שבימים ההם היה סכום כביר, אני נותן מחצה ואת החצי השני תלך ותשיג ממשוה אנשים, כל אחד יתן מאה לא"י, ונתן בידו רשימה של ששה אנשים.

המקורב לא היסס ויצא למלאכתו, חמשה נתנו לו, השישי סירב ודיבר רהב שהוא יודע בעצמו לאיזו מטרה לתרום, חזר האיש לרבינו זצ"ל הניח על השולחן חמש מאות לא"י עם רשימת האנשים שנענו, בהעדר השישי, אבל נרתע מלספר מה היה שיחו של זה.

הדבר התרחש סמוך לחג הפסח, והנה בליל הסדר התעכב הרבי בחדרו מעל לזמן הקבוע שבו רגיל

להיכנס לעריכת הסדר, לפתע הגיעו לביתו שתי נשים בוכיות ומקוננות מרה, היו אלה אם ובתה או אם וכלתה, ובפי שתיהן סיפור מסמר ראש, הבן של האחת שהוא הבעל של השנייה חזר מבית הכנסת והנה הוא איש אחר לגמרי, הוא נתקף טיוף והסתער בחמתו על השולחן הערוך לסדר השליך הכל בזעפו ומשמיע חירופים וגידופים, והן מתחננות שהצדיק יתפלל להצלתו וישועתו.

למשמע הסיפור דפקו המקורבים על דלת חדרו של הרבי סיפרו לפניו הכל, ותגובתו היתה, מה הוא חשב לעצמו, שהרב מטשעבין לא תהיה לו דירה משלו כדי שיוכל להסב לסדר, ואני לא אוכל ללכת לסדר והוא כן יוכל לשבת אל שולחן הסדר.

שמעו הנשים את הענין ומיד התחילו לבקש סליחה והבטיחו נאמנה כי הדבר יסודר, ומיד בחוה"מ יביאו את הכסף הדרוש, השיב להם הרבי זצ"ל שובו לביתכן תמצאו הכל במקומו, וכך היה כשחזרו מצאו את הבית מסודר והאיש יושב ומחכה לשובן כדי להתחיל בעריכת הסדר.

מעלת סיפורי צדיקים

הרה"ק מרח"ץ זי"ע אמה מרגלא בפומיה דאינשי לומר דלשוחח מהבעש"ט הק' במוצאי שבת מסוגל לפרנסה, ולדבר מהאחים הקדושים הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק והרה"ק הרבי ר' זושא זי"ע, מאחד מהם מסוגל ליראת שמים ומהשני מסוגל לבנים, ואני אומר כי לאו דוקא מאלו הצדיקים, ולא דוקא במוצאי שבת, ולא דוקא לאלו הדברים לחת, אלא סיפורי צדיקים בכל עת ובכל שעה ועל כל צדיק אמת מסוגל לכל הדברים הטובים.

כשנאו זוכים לשמוע כאן עובדות מכלי ראשון, כלי ראשון מבשל, השי"ת יעזור שזכותו של הצדיק יעמוד לנו שזכה לכל הישועות.

אלא נקנו ונתלו על ידו ולא עמדו למכירה, אלא נקנו ונתלו ע"י בעל המקום שהיה יהודי שומר תומ"צ לנוי למקום עצמו.

ונכנס רבינו זי"ע לחנות זו וסקר במבטו הק' את התמונות שבמקום, ונעמד ליד תמונה הנ"ל ורצה לקנותה, ואמר לו בעל החנות שתמונה זו אינה מיועדת למכירה אלא לתצוגה לנוי המקום, וחזר רבינו לביתו, ותיכף לאחר מכן אירע המוכר שהדבר אירע בקפידתו של רבינו על מה שלא הסכים למכור לו התמונה, ועלה לבית רבינו עם התמונה באמרו אליו שמוכן לתת לו תמונה זו במתנה כפדיון נפש לרפואת בנו, וסירב רבינו לקבל התמונה במתנה ושילם לו תמורתה כפי אשר קצב מחירו.

ורבינו תלה התמונה בכניסה לחדרו, ואמר שיש בתמונה זו רמז לשכינה הק' הנמצאת בגלות, ואמר רמזים על השחת, שהצדיקים פועלים עבור החשית הגאולה שלימה. [יש גרסאות שונות למעשה רב זה וטעמין].

השי"ת יעזור שנוכל להרגיש האור של הצדיקים האלו ולדבק עצמנו בצדיקים, חכות הצדיק יגן בעדנו שזוכה לכל הישועות ולגאולה שלימה במהרה בימינו, אמן.

היתה תלויה על הכותל תמונת נוי, שבה היה ציור של שדה מלאה עדימות שחת ובתוך השדה עמדה עגלה שעליה יושבה אשה מכוסה שמגביהה בקלשון שבידה ערימת שחת מהשדה להעלותה ולהכניסה לתוך עגלתה.

הגה"צ רבי שרגא פייוול גרינפולד שליט"א ממיהאליוביץ, משא הקודש תובא בשבוע הבא

ואחר הרבה שנים שמע איך הגיעה התמונה לבית רבינו, ונוכח כמה גבהו השגות הצדיקים, שסיפר לו הגבאי שרבינו הלך במיוחד לאיזו חנות ששם היו תלויים אוסף של תמונות נוי שחלקם היו עומדות למכירה וחלקם לא עמדו למכירה

המשך מעמוד 14
זמן מאז התפילות בציון של האור החיים הק' עד להכרעת האויב.

ונציין משהו אחד, יש מחלוקת בין ההיסטוריונים לבין הזכרונות של צ'רצ'יל מה שהוא כותב על הקרב הזה, צ'רצ'יל כותב בזכרונות שלו מהקרב באל עלמיין, "לפני הקרב באל עלמיין לא ידענו נצחון, ואילו אחרי הקרב באל עלמיין לא ידענו תבוסה", על אמיתות המשפט הזה יש מחלוקת בין ההיסטוריונים.

והנה צ'רצ'יל היה המצביא הגדול, אכן לאחר מה שפעל רבינו בעל ההילולא על ידי תפילותיו, מאז היה האווירה ברחוב היהדי שהניצחון נמצא מעבר לאופק, ולכן גם אם דבריו של צ'רצ'יל לא היו נכונים לגמרי, אבל זו היתה התחושה והאווירה ברחוב, הרי שגם גוי זה הבין והרגיש שהקרב הזה היה הניצחון הראשון של צבאות בנות הברית שכנגד הגרמנים עד לתבוסה הגדולה.

המעשה מהציור שהיה תלוי בבית רבינו זי"ע

שמעתי אמש מכ"ק אדמו"ר מאח"ורוב שליט"א בסעודת ההילולא שנערכה בביתם"ד לעלוב

סאסנובצא מה שמע מכ"ק האדמו"ר רבי אברהם חיים משומרי אמונים זי"ע, שסיפר שהלך בצעירותו יחד עם אביו הרה"ק הר"א ראטה זי"ע לבקר במעון קדשו של רבינו בעל ההילולא, ושם בשביל בחדר ההמתנה שלפני חדרו של רבינו

דרשת מורינו הרב שליט"א

ישועות למעלה מהטבע

אנו עומדים עכשיו במוצאי יומא דהילולא רבה של הרה"ק רבי ישראל מהוסיאטין זי"ע בליל ראש חודש טבת, טב"ת ר"ת ב'שורות ט'זבות ת'בשרנו. זכינו מוסדות שטפנשט לשלוח היום שלוחי קודש לציון הקדוש של הרה"ק מהוסיאטין בטבריה, ומבני ברק נסעו שני שלוחי הקודש הגאון החסיד רבי אליהו לנדא שליט"א והרה"ג הרב יצחק טפר שליט"א שבדאי היו שלוחי מצוה להתפלל עבור כל בני ישראל שבארץ הקודש ושבחוץ לארץ, להמשיך עבור הכלל והפרט ישועות ורפואות, בני חיי ארכי ומוזני ורויחי וכל מה שצריכים להוושע בזכות בעל ההילולא שבחיינו פעל ישועות עבור בני ישראל למעלה מדרך הטבע, שראו התגלות אלוקות גלויה ורוח הקודש הופיעה תמיד בחדרו של הצדיק, וכמו שאנו זוכים לשמוע מדי שנה בשנה לשמוע כאן בהתכנסות גדולה זו, ובע"ה גם היום נזכה לשמוע דברים נפלאים.

הרגיל בנר שעוסק בהילולא קדישא

בגמרא שבת (דף כג) אמר, 'אמר רב הונא הרגיל בנר הויין ליה בנים תלמידי חכמים, ופירש רש"י, 'דכתב (משלי ו, כג) כי נר מצוה ותורה אור, על ידי נר מצוה דשבת וחנוכה בא אור דתורה, ויש להבין מה הכוונה 'הרגיל בנר', ובפשטות הכוונה שהוא מדליק נר שבת ונר חנוכה, ויש להבין שאם כן למה לא זכינו עדיין שיוזכר כל

ישראל לבנים תלמידי חכמים, שהרי מי אינו היום בכלל 'הרגיל בנר', ויש בזה כמה ביאורים.

ועכשיו כשאנו נאספים לקראת יומא דהילולא של הצדיק שהיה האור הגדול, ונסתלק בחנוכה נר חמישי דחנוכה, שעל פי ספרי החסידות הוא יום שנשפע בו השפעה גדולה של אור בכל המקומות הרחוקים ביותר, שכן זה אינו יכול לחול ביום השבת, שבוים זה נשפע האור גם במקומות החשוכים ביותר, ויש צדיקים שאמרו עוד במעלת יום זה, שהנה בשבת אין מתפללים בקשות פרטיות, ולפי שבנר ה' דחנוכה הוא יום שאפשר לפעול בו גדולות ונצורות, משום כן אין יום זה חל בשבת, כדי שיוכלו לפעול בו כל הישועות.

ואולי יש לומר ש'הרגיל בנר' הכוונה מי שעוסק בקדשים, מי שעוסק בהילולת הצדיק הרה"ק רבי ישראל מהוסיאטין ומשתתף בהילולא ובתפילות על ציונו הק' ובכל מה שעוסקים בהנצחת זכרו הק', מי שרגיל בנר הזה יזכה בע"ה לבנים תלמידי חכמים, שבניו ילכו בדרכי אבות בזכות הצדיקים.

התפילה שהצילה את כלל ישראל בארץ ישראל

ידוע הענין של תפילתו של רבינו בציונו של האור החיים הק' לפני שעמדו גייסותיו של הרשע האשמדאי הנאצי ימ"ש לשטוף את ארץ ישראל, והיה חשש גדול על כל הישוב היהודי, ועלה רבינו להתפלל על ציונו הק' של האור החיים הק' בהר הזיתים, ושם אמר שפעל שהרשעים לא יכנסו לארץ ישראל, ויש בזה כמה נוסחאות, וכמו

שמענו במשך השנים כאן בסעודת ההילולא בהתועדות החסידים מפיו של הגה"ח ר' אליהו לנדא שליט"א, ומספרים שבעת התפילה השתתפו גם הרה"ק רבי שלמה מזוועהיל וגם מחכמי הספרדים. ושמעתי היום מהרה"ח ר' משה אנגלשטיין מאנטוורפן מה ששמע מדודו הרה"ח ר' אליעזר לנדא מציריך, מה ששמע מהרה"ח ר' יחזקאל בסר זצ"ל שהיה חתנו של הרה"ח הנודע ר' בער'ל לודמיר זצ"ל, שהיה זה שהסיע את רבינו ברכבו כשנסעו מתל אביב לירושלים, לציונו של האור החיים הק', והוא סיפר את אופן הגס כיצד ברחו צבאותיו של רומל ימ"ש דרך אל-עלמיין בתעלת סואץ שבמצרים. וסיפר שכאשר רבינו הגיע לציון האור החיים הק' היה שם התרגשות גדולה עד מאד, והאנשים התפללו

הגרא"י סלמון שליט"א רב קהל שטפנשט במשאו בסעודת ההילולא קדישא

כל אחד בצורה שלו, ורבינו בעל ההילולא עמד והתפלל תפילה חרישית וקולו לא נשמע, אלא עמד במשך כעשר דקות ורבע שעה והביט עת הציון של האור החיים הק', ולאחר הזמן הזה הסתובב לעבר ר' בער'ל ואמר לו, הה, בער'ל, ס'וועט גארנישט זיין, לא יהיה מאומה.

וכדי להבין את המצב שעמדו שם, כל יושבי ארץ הקודש חששו עד מאד ממה שעלולים הרשעים לעולל לישוב היהודי שבארץ ישראל, ועד לרגע זה הם כבשו מדינה אחר מדינה, והיה נראה שאיש אינו יכול לעמוד כנגדם, ואז כבר עמדו סמוך לתעלת סואץ שבמצרים, ורצו להכנס דרך אל-עלמיין לארץ ישראל, הישמעאלים שבארץ ישראל גם הם כבר היו בטוחים בנצחונם, באופן שהערבים שביפו כבר חילקו ביניהם את השלל של השכנים היהודים, ורבינו אמר, בער'ל, ס'וועט גארנישט זיין, לא יהיה מאומה.

כשחזר רבינו מהציון הק' פנה רבינו לר' בער'ל לודמיר ואמר לו, אם תשאל אותי מנין לי זאת לדעת שאכן לא יהיה מאומה, הנה עמדתו בציון הק' והבטתי על המציבה וראיתי איך שמאיר על הציון הק' שם הוי"ה ברוך הא כסדרן באותיות של זהב, והחדש היחיד שמאיר בו שם הוי"ה ברוך הא כסדרן הוא חודש ניסן, ומאחר שחודש ניסן הוא החדש אשר ישועות בו מקיפות, מזה הבנתי שלא יהיה מאומה ואין צורך לדאוג, שיהיה גאולה וישועה לכלל ישראל. ע"כ מה שסיפר רמ"א.

ונספר קצת את מה שהתחולל באותם הימים בקרבות במצרים, ויש בזה כמה גיטאות כיצד היה המפלה של הרשעים, בט"ז בתמוז תש"ב

הגיעו גייסותיו של הנאצי ארוזין רומל ימ"ש לעומק שטח מצרים ואיימה לכבוש את מצרים ולהשתלט על תעלת סואץ שהיוותה ציר אספקה חיוני עבור מאמץ המלחמה של בריטניה, הכוחות הבריטיים הצליחו לבלום את המשך התקדמותו של רומל בקו אל-עלמיין, קו הגנה מבוצר שחסם את המעבר הצר בין חוף הים התיכון לבין שקע קאטרה הבלתי עביר לתנועת רכב כ - 60 ק"מ ממערב לאלכסנדריה.

בשדורי הרדיו הגרמני מברלין דוברו הנאצים בגאון והתפארות כי במשך זמן ארוחת צהריים הם כובשים את כל ארץ ישראל, ואף לעגו על כך שבשכונות היהודים בירושלים מתפללים למפלאתם, אבל כאשר יכבשו את ירושלים יתנקמו מהם, והיה ניכר לכל כי היתה כאן מלחמה עצומה של כח הטומאה מול כח הקדושה.

כמה שעות אחרי שהתחילו תפילות הרבים היה הנס באל-עלמיין, שם נעצרה התקדמות הגרמנים בט"ו בתמוז, יום הילולת האור החיים הקדוש, כל התקפותיהם שנמשכו עד כ' בתמוז נכשלו ואז פסקה התקפתם זה היה המקום הקרוב ביותר לארץ ישראל שאליה הגיעו.

וסיפר שכאשר הגיע לאל-עלמיין, הוא ביקש לשפר את העמדות של הצבא, שכבר הגיע לתוך התעלה, וכדי להתארגן מחדש הוא היה צריך לסגת בין ק"מ ל 2 ק"מ, אבל כדי לסגת אחורה 2 ק"מ הוא היה צריך לקבל אישור מהמפקדה הראשית הנאצית בברלין ובראשם הצורר הנורא היטלר ימ"ש, וביקש בטלגרמה אישור לחזור אחורנית 2 ק"מ, כדי שיוכל להתארגן

עם הכוחות, ואז הוא קיבל טלגרמה חוזר מברלין, שאסור לחייל גרמני לסגת אחורנית, חשב רומל הגרמני שלא הבינו אותו נכון, ולכן הוא שלח שוב מברק, שאין זה נסיגת כוחות, אלא התארגנות על הקווים מחדש, ושבו לא קיבל אישור, וכאשר ראה שלא מבנים אותם, הוא חזר בטיסה לברלין, וכאשר הגיע למפקדה הראשית בברלין, בדיוק באותם הימים יצא האובר קומנדו מברלין ונסע למקום אחר, ואז בשרפו ימים יקרים, ועד שהוא הצליח להכנס לרשע הנורא היטלר ולבקש ממנו האישור עבר בין שבוע לעשר ימים עד שהוא חזר למפקדה.

בחזית שבאל-עלמיין לא היה אפשר לנוע כי אם בלילות, כי בימים היה שמה עומס חום כבד ביותר, וגם בגלל עוד סיבות טכניות, והיו נעים רק בלילות, ורק בלילות שהיה אור של ירח מלא, כי כשלא היה אור הירח לא ראו כיצד לנוע, והם הגיעו לשם בחצי תמוז התחילו לנוע, אבל מחמת ההפסקה שנעס רומל לברלין, היו צריכים להמתין עד לחצי חודש אב, ואז היה חודש מעונן ולא היה אור הלבנה, ולא יכלו לנוע, עד שהגיע לט"ו באלול, אז מינו בצד הבריטי לגנרל לויטננט גנרל את סיר ברנרד מונטגומרי, שבדין מסר הקב"ה את הצורר הנאצי וחיילותיו ועצרו את מסע ההצלחות של רומל, על ידי כמה מגננות שעשה בצבאות של בנות הברית.

ובדקנו ומצאנו שחודש הקרבות הגדולים באל-עלמיין היו ב"ב תש"ג, וההכרעה של הקרב היה 11 בנובמבר, שזה ט' כסלו תש"ג, שעבר איזה

מוסדות שטפנשט בארה"ק

רחוב מהרש"ל 13 ב"ב טלפון: 03-579-03-03

התועדות חסידים בהילולא דצדיקא

קהל שוחרי תורה וחסידות מוזמנים בזאת לסעודת
הילולא קדישא לרגל יומא דהילולא רבה דמרנא ורבנא
סבא קדישא עטרת תפארת ישראל

הרה"ק רבי **ישראל מהוסיאטין** זיע"א

בהשתתפות משפיעים וזקני חסידים
שזכו להסתופף בצילא דבעל ההילולא נבג"מ
בראשות:

הגה"ח אליהו לנדא שליט"א

כ"ק אדמו"ר **מלעלוב סאסנובצא** שליט"א

נשיא ממלכת רשת הכוללים 'שלמת ישראל' ע"ש מרנא סבא קדישא מהוסיאטין זיע"א

דברי פתיחה הרה"ג **שלמה זלצמן** שליט"א

רב אב"ד קוברין ונוה ירק

מסע בארץ החשמונאים בימים ההם בזמן הזה
עם המרצה הנודע הרב **ישראל גולדוואסר** שליט"א

*** בליווי מצגת מיוחדת ***

תיעוד
היסטורי

במוצאי שבת מקץ חנוכה בשעה 20:30
בבית מדרשינו ברחוב מהרש"ל 13 בני ברק

עולו ואתכנשו להילולא דצדיקא